Ազգ
Azg

Նոյեմբեր 10
Չորեքշաբթի
1993

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Գ տարի, թիվ 216 (467)
գինը՝ 25 ռ.
դասիչ 69149

Երևան 375010
Հանրապետության 47

հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Բալկաններ

Նոր նախագծեր Հարավսլավիայի վերաբերյալ

Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչն իր երկրի դեմ ՄԱԿ-ի պատժամիջոցները հայտարարեց որպես եղեռն։ Սակայն Հունաստանի արտգործնախարարը խոստացավ այս հարցում միջամտել Սերբիայի օգտին։ Մինչդեռ Բոսնիայում 4 ավտոբուսներով իրականացվեց մայիսից հետո առաջին էվակուացիան, երբ Սարաեւոյից 4 ավտոբուսներով 290 սերբ կանայք, երեխաներ և ծերեր փոխադրվեցին Բելգրադ։ Բոսնիական հարցում նոր նախաձեռնությամբ հանդես եկան Ֆրանսիան ու Գերմանիան։ Այս երկրների արտգործնախարարները իրենց առաջ երեք նպատակ են դրել՝ ապահովել Բոսնիա-Հերցեգովինա մարդասիրական օգնության առանց անվտանգությունը, փորձել բոսնիական հարցի խաղաղական լուծում գտնել Ժնեւում և հասնել Խորվաթիայի Կրայինա մարզում սերբերի և խորվաթների միջեւ զինված ընդհարումների դադարեցմանը։ ■

Պաշտոնական

ՀՀ նախագահին ընդունեց Երվանդ Ազատյանին

Նոյեմբերի 8-ին Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ընդունեց Ռամկավար ազատական կուսակցության Կենտրոնական վարչության անդամ Երվանդ Ազատյանին։ Գործնական մթնոլորտում անցած խոսակցության ընթացքում քննարկվեցին երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր, արծարծվեցին Հայաստանի ներքին եւ արտաքին քաղաքականությանն առնչվող մի շարք կարեւոր խնդիրներ։

Նույն օրը Նորին Սուրբ օծություն Տեր Տեր Վազգեն Ա. կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանին եւ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ Երվանդ Ազատյանին։ Ջերմ մթնոլորտում անցած զրույցի ընթացքում կողմերը քննարկեցին Հայաստանի ներկա իրավիճակին, եկեղեցական խնդիրներին վերաբերող այժմեական հարցեր։ ՌԱԿ ներկայացուցիչները հրաժեշտ տալով առողջություն եւ բեղմնավոր գործունեություն մաղթեցին Ամենայն հայոց հայրապետին։

... եւ Հունգարիայի դեսպանին

Նոյեմբերի 9-ին Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին հավատարմագրեր հանձնեց Հայաստանում Հունգարիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Գեորգ Նանովսկին, հայտնեցին ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից։ Շնորհավորելով դեսպանին, հանրապետության նախագահը հույս հայտնեց, որ նրա նշանակումը մեծապես կնպաստի հայ-հունգարական քաղաքական-տնտեսական, մշակութային փոխհարաբերությունների զարգացմանը։

Իր հերթին պարոն դեսպանը, հավաստելով Հունգարիայի ժողովրդի եւ կառավարության հարգանքն ու բարի զգացմունքները Հայաստանի նկատմամբ, վստահեցրեց, որ ինքը քանի չի խնայի հայ-հունգարական փոխհարաբերությունների զարգացմանն օգտակար լինելու համար։ Հավատարմագրերի հանձնման հանդիսավոր արարողությանը հաջորդած զրույցի ընթացքում կարծիքներ փոխանակվեցին երկու երկրների տնտեսական կացության, տնտեսության անցման շրջանի դժվարությունների շուրջ, որոնք հատուկ են նախկին խորհրդային եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներին։

Հանդիպմանը, որի ընթացքում քննարկվեցին փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող այլ հարցեր, ներկա էր արտաքին գործերի փոխնախարար Գեորգ Ղազինյանը։ Նոյեմբերի 9-ին ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանն ընդունեց Հայաստանի Հանրապետությունում Հունգարիայի Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Գեորգ Նանովսկուն եւ դեսպանության աշխատակիցներին։ Քննարկվեցին երկկողմ համագործակցության հարցեր։

Աֆղան մոջահեդները չեն փրկի Ադրբեջանը։ Նոյեմբերի 8-ին CNN հեռուստածրագրով եթեր է հեռարձակվել մի հաղորդում, որտեղ խոսվել է այն մասին, որ մոտ 1000 աֆղան մոջահեդներ կռվում են Ղարաբաղի դեմ։ Հաղորդմանը մասնակցող ամերիկյան լրագրող (ըստ երեւույթին, ծագումով պարսիկ) Ռոբ Սոբանին ոչ միայն չի հերքել այդ փաստը, այլեւ հաստատել է, որ Ադրբեջանը ռազմական օգնություն ցուցաբերելու խնդրանքով դիմել է Իրանին եւ Թուրքիային։ ՆՏ

Ճգնաժամ

ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ ԱՅՐՈՒՄ ԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴՐՈՇԸ

Վերջերս հաճախ է խոսվում PKK-ի ճամբարների ոչնչացման պատրվակով Թուրքիայի կողմից Հայաստանին օդային հարվածներ հասցնելու հնարավորության մասին։ Վերջերս Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը հայտարարեց, թե PKK-ին օգնում են Իրանը, Իրաքը, Սիրիան եւ Հայաստանը, իսկ հոկտեմբերի 28-ին Թուրքիայի Նախարարների խորհուրդը որոշում կայացրեց ոչնչացնել հարեւան երկրներում գործող քրդական ճամբարները։ Եւ ընդհանրապես, վերջին շրջանում Թուրքիայում խիստ ուժեղացել են հակահայկական տրամադրությունները։ Բազմաթիվ քաղաքներում տեղի են ունեցել հայերի դեմ ուղղված հանրահավաքներ, որոնց ընթացքում արծանագրվել են նաեւ Հայաստանի դրոշն այրելու դեպքեր։ Պատահական չէ, որ երեկ տեղի ունեցած բրիֆինգի ժամանակ Հայաստանի արտգործնախարարության մամուլի քարտուղար Արամ Սաֆարյանին ուղղված հարցերի մեծ մասը վերաբերում էր այս թեմային։

Վերջինս հայտարարեց, թե քրդական խնդիր իսկապես գոյություն ունի, սակայն դա Թուրքիայի ներքին հարցն է, իսկ Հայաստանում քրդական զինյալներ եւ ճամբարներ չկան եւ չեն կարող լինել։ Մամուլի քարտուղարը չբացառեց, որ Հայաստանի քուրդ փախստականության շրջանում կարող են լինել ինչ-ինչ տրամադրություններ, սակայն այդպիսի գոյություն ունեն նաեւ աշխարհի շատ երկրներում։ Ինչ վերաբերում է Հայաստանի տարածքը ռմբակոծելուն, ապա, ըստ Սաֆարյանի խոսքերով, դա շատ բարդ խնդիր է, քանի որ բոլոր դեպքերում Թուրքիան պարտավոր է այդ մասին նախապես տեղյակ պահել, ասենք, Անդրկովկասում ռուսական զորքերի հրամանատարությանը, ՆԱՏՕ-ի հրամանատարությանը եւ այլն։

«Ազգ»

Ճակատ

Մոջահեդների ներկայությունն Ադրբեջանում հաստատվում է

Երեկ եւ նախորդ գիշեր Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել, թեեւ ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի տվյալներով, ադրբեջանական կազմավորումները պարբերաբար հրետակոծում են հայկական պաշտպանական դիրքերը։ Այս մասին Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ։

Հայկական կազմավորումները ձեռնպահ են մնում պատասխան գործողություններից։ Ըստ նույն աղբյուրների, ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տվյալներով, վերջին երկու օրերին նկատվում են ադրբեջանական բանակի ռազմական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի լուրջ կուտակումներ Ղարաբաղի արեւելյան, հարավարեւելյան եւ հյուսիսային հատվածներում, մասնավորապես Աղդամի շրջանի Շահբուլաղ գյուղի ուղղությամբ։ ԼՂՀ ռազմական ղեկավարությունը ստիպված է պատասխան միջոցառումներ ձեռնարկել այդ ուղղություններով պաշտպանական դիրքերի ամրապնդման ուղղությամբ։

Ինչպես հայտնեցին ԼՂՀ ազգային անվտանգության վարչությունից, դաշնակցային կողմն անհերքելի ապացույցներ ունի ադրբեջանական ազգային բանակում աֆղանցի եւ պակիստանցի մոջահեդների ներկայության մասին։ Նրանց կենտրոնը գտնվել է Գյանջայում, նախկին ռուսական դեսանտային դիվիզիայում։ Մոջահեդները կազմում էին Ադրբեջանի խնասանային կազմավորումների միջուկը։ Նրանք հիմնականում փուշտուններ եւ դարիներ են։ Հոկտեմբերի 22-23-ի մարտերում, Ֆիզուլու եւ Ջեբրայիլի շրջաններում հայտնաբերվել են բազմաթիվ փաստաթղթեր, լուսանկարներ, նամակներ եւ թերթեր, որոնք լույս են տեսել Կարաչիում եւ Փեշավարում (Պակիստան)։ ԼՂՀ ազգային անվտանգության վարչությունը պատրաստ է այդ փաստաթղթերը ներկայացնել լրագրողներին եւ զանգվածային լրատվության միջոցներին։

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններին, ապա այստեղ երեկ եւ նախորդ գիշեր լուրջ միջադեպեր չեն արձանագրվել։

«Ազգ»

Մոսկվա

Ելցինը դիմեց ժողովրդին

Այսօր Ռուսաստանի պաշտոնական մամուլը հրապարակելու է երկրի նոր սահմանադրության նախագիծը, որը դեկտեմբերի 12-ին՝ պետական դումայի ընտրությունների օրը, կդրվի հանրաքվեի։ Այդ առիթով երեկ Ռուսաստանի հեռուստատեսությամբ ելույթ ունեցավ նախագահ Բորիս Ելցինը։ Նախագահը հայտնեց, որ ներկա նախագիծը երամյա աշխատանքի ու գաղափարախոսությունների արդյունք է, եւ այժմ կասկած չկա, թե արդյոք անհրաժե՞շտ էր նոր սահմանադրությունը, հնարավոր չէ՞ արդյոք «կարկատել» հինը։ Ելցինը հայտարարեց, որ ժողովրդավարական սահմանադրության բացակայություն պատճառով է տասնամյակներ շարունակ տառապել ռուս ժողովուրդը։ Նոր հիմնական օրենքը հնարավորություն կտա բարավել խորհրդային եւ համայնավարական անցյալի խարանը, հաղթահարել երկիշխանության ծանր հետեւանքները, որը, ի վերջո, համընդհանուր արյունահեղությամբ։ Բորիս Ելցինը Ռուսաստանի ժողովրդին կոչ արեց ընտրել ժողովրդավարությունը։ ■

Վրաստան

Վրաց-աբխազական ընդհարումներ Ինգուրիի կամրջի վրա

Նոյեմբերի վերջին ժնեւում վրացական կառավարության եւ աբխազական ղեկավարության միջեւ ՄԱԿ-ի, ԵԱՀԽ-ի եւ Ռուսաստանի հովանու ներքո նախատեսվում է բանակցություններ անցկացնել։ Նույնման տարածաշրջանի գործակալությունը, հենվելով Պոստֆակտումի վրա, հաղորդում է այդ մասին, միաժամանակ տեղեկացնելով, որ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ընդունած բանաձեւում նշվում է, թե ՄԱԿ-ի դիտորդները Վրաստանում մնալու են մինչեւ 1994 թ. հունվարի վերջը։ Բանաձեւում նաեւ նշվում է, որ Վրաստանում դիտորդների հետագա ներկայությունը կախված է լինելու երկրի ղեկավարության եւ աբխազական կառավարության միջեւ բանակցությունների արդյունքից։ Ըստ բանաձեւի, ՄԱԿ-ի 5 զինվորական դիտորդների խնդիրը հակամարտող կողմերի, ինչպես նաեւ ռուս զինվորականների հետ կապերի ու շփումների պահպանումն է։

Իր հերթին, Սնարք գործակալությունը հայտնում է, թե Աբխազիայի կառավարության ներկայացուցիչները հերքել են լուրերն այն մասին, թե Վրաստանի նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիան գտնվում է Աբխազիայի Գալիի շրջանում։

Աբխազիայի Նախարարների խորհրդի նախագահի առաջին տեղակալ Սերգեյ Բագապշը հայտնել է, թե Գամսախուրդիան ներկայումս Աբխազիայում չէ։ Աբխազիայի անվտանգության ծառայության նախագահ Աստամուր Տարբան հաստատել է, թե երկու օր առաջ Գամսախուրդիան բազմաքանակ պահակախմբի ուղեկցությամբ իրոք հայտնվել է Գալիի շրջանում։ Այնտեղ է ուղարկվել անվտանգության ծառայության հատուկ խումբ, որը, Տարբայի խոսքերով, նախկին նախագահին վտարել է Աբխազիայի սահմաններից դուրս։

Երեկ երեկոյան «Նովոստի» հեռուստալրատվական ծրագիրը հաղորդեց, թե վրացական կառավարական զորքերը շարունակում են ամրապնդել իրենց դիրքերը, աստիճանաբար ավելացնելով ճնշումը Գամսախուրդիայի ուժերի վրա, որոնք ամրացել են Գալիի շրջանի Օչխվարա գյուղում։ Նույն աղբյուրի համաձայն, նոյեմբերի լույս 9-ի գիշերը Ինգուրի գետի կամրջի վրա, որը բաժանում է Վրաստանը եւ Աբխազիան, տեղի է ունեցել վրաց-աբխազական ընդհարում, որի արդյունքում աբխազական կողմն այն կարծիքն է հայտնել, թե այդ ընդհարումը վրացական կողմի Աբխազիա ներխուժելու ծրագրի նախապատրաստական փուլ է։

«Ազգ»

Աշխարհ

Ընտրություններ Հորդանանում

Երեկ Հորդանանում կայացան բազմակուսակցական ընտրություններ, որոնք առաջինն էին 1956 թ. ի վեր, երբ երկրի ներկա միապետ Հուսեյնը ցրեց խորհրդարանը։ Հակառակ դիտորդների մի մասի կանխատեսումների, հաղթեցին անկախ չափավորական թեկնածուները, որոնք գրավեցին 80 տեղանոց խորհրդարանի աթոռների 86 տոկոսը։ Մեծ պարտություն կրեցին արմատական իսլամիստների խմբավորումները։

Բանակցություններ Հաիթիի կայունացման վերաբերյալ

Հաիթիի սահմանադրորեն ընտրված կառավարությունը հայտնեց, որ Վաշինգտոն է ուղարկել 5 նախարարների արտաքսված նախագահ Արիստիդի հետ երկրի քաղաքական ճգնաժամը քննարկելու նպատակով։ Անցած շաբաթ Հաիթիի զինվորական ղեկավարները մերժել էին կառավարական պատգամավորների եւ ՄԱԿ-ի խաղաղապահների հետ հանդիպումը, որոնք Պորտ օ Պրենս էին ժամանել Արիստիդի վերադարձի ժամանակացույցը մշակելու։

Իսրայելում շարունակվում են հրեաների հարձակումները

Իսրայելի վարչապետ Ռաբինը կոչ արեց գրավված տարածքներում դադարեցնել հրեա վերաբնակների հարձակումները պաղեստինցիների վրա, որոնք հետեւել են մի իսրայելցի զինվորի սպանությանը։ Իսկ երկու կողմերի բանակցողները նախատեսում են հանդիպել Կահիրեում, շարունակելու խաղաղության քննարկումները։ Մինչդեռ երկուշաբթի օրը Բրյուսել ժամանեց Յասեր Արաֆաթը, որը Եվրահամայնքի արտգործնախարարների հետ հանդիպման ժամանակ նոր դրամական օգնության խնդրանք ներկայացրեց։

Պատերազմների նոր սպանություններ Սոմալիում

Սոմալիում հարաբերական զինադադարը կարող է խախտվել, քանի որ արդեն 5-րդ օրն է, ինչ Մոգադիշոյում տեղավորված արտասահմանյան զինվորական ստորաբաժանումները ենթարկվում են հարձակումների։ Մալայզիացի զինվորների դեմ բացված բախումների ժամանակ սպանվեց միջազգային օգնության գործակալության անվտանգության ղեկավարը եւ վիրավորվեց մի պահնորդ։

Լիբիան մի քիչ շունչ կքաշի

1988 թ. Շոտլանդիայի ամերիկյան ավիաընկերության ինքնաթիռի ռմբահարման մեղադրանքով երկու լիբիացիների չվերադարձնելու պատճառով Լիբիայի դեմ կիրառված ՄԱԿ-ի պատժամիջոցները Անվտանգության խորհուրդը մերժեց ընդլայնել։ Այժմ առեւտրական արգելքների նոր քննարկումը կկայանա հինգշաբթի օրը։ ■

digitised by A.R.A.R.@

Ֆինանսներ

ՆՈՐ ՌՈՒԲԼԻՆ ՎԱՐԱԳՈՒՅՐԻ ՀԵՏԵՎՈՒՄ

Իսահակ Իսահակյանը կողմնակից է լուրջ դրամաշրջանառության կազմակերպմանը

Թեեւ Հայաստանի Գերագույն խորհրդի որոշմամբ ստեղծված դրամաշրջանառության կարգավորման ղեկավար հանձնաժողովն արդեն որոշակի միջոցառումներ է ձեռնարկել, սակայն, ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահ Իսահակ Իսահակյանի կարծիքով, դեռեւս լուրջ փոփոխություններ չկան: Մոսկվայում շարունակվում են բանակցությունները, եւ, նրա ասելով, նոր ռուբլու գոտու մեջ մտնելը ոչ այնքան կախված է Հայաստանից, որքան ռուսական կառավարությունից ու բանկից: Միեւնույն ժամանակ, երբ մտնենք ռուբլու գոտու մեջ, պրն. Իսահակյանի կարծիքով, պետք է ունենանք մեր դրամի փոխարժեքը: «Մենք չենք կարող ունենալ մի դրամ, որն օրեցօր արժեզրկվում է», ասաց բանկի նախագահը: Իհարկե, կան մի քանի տարբերակներ՝ ժամանակավոր դրամ, կուպոն կամ ազգային դրամ, սակայն դրանցից յուրաքանչյուրի դեպքում էլ պետք է լրջորեն քննարկվեն բոլոր հետեւանքները: Այժմ, ռուսական ռուբլին ընդունելու խնդիրը կարեւորվում է նախեւառաջ այն հանգամանքով, որ Հայաստանի ձեռնարկությունները պետք է առավելագույն չափով կարողանան օգտագործել ռուսական շուկան: Հակառակ դեպքում, առանց այն էլ նախկին կապերը կորցրած ձեռնարկությունները կարող են կանգնել լրիվ լուծարման առջեւ:

Ընդհանրապես, բանկի նախագահի գնահատումներով, ավելի ճիշտ կլիներ Ռուսաստանից քիչ քանակությամբ դրամ ներմուծել, եւ փոխարենը լավ կազմակերպել դրամաշրջանառությունը: Իսկ մեզանում ասացված է այնպես, որ թողարկված դրամի միայն 40 տոկոսն է ընդհանուր հաշվարկային շրջանառության մեջ: Պետական առեւտուրը ծանր վիճակում է, ավանդների մեծ հոսք չկա, կանխիկ դրամ չի մտնում եւ դրա համար էլ դրամաշրջանառությունը կազմալուծված է: Որոշակի հասկանալի լինի, թե Ռուսաստանից 1961–92 թթ. դրամի ներմուծման քանակները որեւէ փոփոխություն չեն կարող մտցնել, պրն. Իսահակյանը հայտնեց, թե միայն այս տարի ներմուծվել է նախորդ 32 տարիների ընթացքում Հայաստան ներկրված 1961–92 թթ. դրամի 80 տոկոսը: Մեր այն հարցին, թե արդյոք հնարավոր է, որ Կենտրոնական բանկը մոտ ապագայում հանկարծակի հայտարարի նոր դրամի օգտագործման մասին, եւ այդպիսով բնակչության մի ստվար զանգվածի կանգնեցնի փաստի առաջ, պրն. Իսահակյանն ասաց, թե ինքը չի կարող այդ հարցին պատասխանել: Բացի այդ, նա նշեց, որ պետական հանձնաժողովի կողմից իրականացվող ոչ բոլոր քայլերի մասին է, որ ինքը կարող է ասել: Մինչդեռ, նրա կարծիքով, երբ այդ քայլերը չարվեին, ապա իրավիճակն ավելի վատ կլիներ: Այժմ, ըստ հանձնաժողովի որոշման, նոյեմբերի 8-ից արգելվում է այլ տարադրամներով հանրապետությունում գործարքներ կատարել: Դա վերաբերում է նաեւ նախկինում տարադրամով գործարքներ կատարելու իրավունք ունեցող 60 ձեռնարկություններին:

Արդեն փոխանակման համար որոշակի պատճառներ են կուտակվել, այդ թվում նոր ռուսական ռուբլի: Իսահակ Իսահակյանը նշեց, թե արդեն իսկ գործում են 15 շարժական փոխանակման կետեր: Կենտրոնական բանկը նույնպես ցանկանում է մայրաքաղաքում եւ հանրապետության շրջաններում բացել եւս 80 փոխանակման կետեր: Նրա ասելով, մինչեւ տարեվերջ դրանց թիվը կհասնի 200-ի:

Կենտրոնական բանկի նախագահը նաեւ հայտնեց, որ երեք բանկերի ղեկավարներ՝ պարոնայք Առաքելովը, Վարդանովը եւ Եզեկյանն իրենց դիմումի համաձայն ազատվել են աշխատանքից, իսկ նրանց փոխարեն նշանակվել են բանկերի վարչակազմի ժամանակավոր ղեկավարներ, համապատասխանաբար Պետառբանկում Սերգեյ Բաղդալյանը, Արդշինբանկում Մհեր Նազարյանը եւ Հայներառբանկում Էդուարդ Արարքանյանը: Ա. Հ.

Ստեփանակերտ

Էլեկտրաէներգիայի սուր պակաս

Վերջին ժամանակներս շեշտակիորեն վատացել է ԼՂՀ էներգամատակարարումը, որը կապված է Հայաստանից էլեկտրաէներգիայի պարբերաբար անջատելու հետ: Ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ Նախարարների խորհրդից Մաքսիմ Դանիելյանը, Հայաստանի էներգետիկ ծանր կացության եւ էներգակիրների պակասի պատճառով Ղարաբաղին հասկացվող էլեկտրաէներգիայի հզորությունը տատանվում է 10-15 մՎտ-ի սահմաններում: ԼՂՀ լիարժեք էներգամատակարարման համար անհրաժեշտ է 32 մՎտ:

Միաժամանակ շարունակվում են Սարսանգի ՀԷԿ-ի գործարկման աշխատանքները, որոնք ծրագրված է ավարտել մինչեւ այս տարվա դեկտեմբերի 20-ը: Ստեփանակերտի եւ հանրապետության մյուս բնակավայրերի էներգամատակարարման համար անհրաժեշտ է ավարտել 172 հենասյուների տեղադրումը: Այսօրվա դրությամբ արդեն տեղադրված է 123-ը: Վ. Ա.

ՀՅԴ ներկայացուցիչները մտադիր են հանդիպել Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի հետ: Այդ մասին լրագրողներին հայտնեց ՀՅԴ ԿԿ ներկայացուցիչ Ռուբեն Հակոբյանը: «Մեզ մեղադրում են նրանում, որ հանդիպել ենք Ռուցկոյի հետ: Բայց մենք հանդիպել ենք նրան որպես Ռուսաստանի օրինականորեն ընտրված փոխնախագահի», ասաց Հակոբյանը: Նա հայտնեց նաեւ, որ Դաշնակցության ներկայացուցիչները հանդիպել են Օլեգ Լոբովի եւ Արկադի Վոլսկու հետ: Սնարկ

Բաքու

Նիզամի Սուլեյմանով. «Ալիեւն առողջ թիմ չունի»

«Անկախ Ադրբեջան» կուսակցության նախագահ, ակադեմիկոս Նիզամի Սուլեյմանովի կարծիքով «որոշ ճակատային ուժեր, Ադրբեջանի ժողճակատի գլխավորությամբ երկրում կառավարական գործունեություն են ծավալել, բայց նրանք անկարող են որեւէ բան անել, բացի աղետից»: Նրա խոսքերով, ներկա պայմաններում, երբ «հարյուր-հազարավոր մարդիկ վերածվել են փախստականների եւ տիրում է սոցիալական ու ֆինանսական խոր ճգնաժամ, հանրապետության ղեկավարությունը պարտավոր է ձեռնարկել պատերազմական ժամանակների օրենքներին համապատասխանող վճռական միջոցներ, ընդհուպ մինչեւ ռազմական դրություն մտցնելը եւ համընդհանուր զորահավաք հայտարարելը»: Մեկնաբանելով Հեյդար Ալիեւի հանրապետության խորհրդարանին ուղղված դիմումը, «Անկախ Ադրբեջանի» ղեկավարը հայտարարել է, թե այն համարում է «չափազանց մեղմ»: Սուլեյմանովի կարծիքով, Ալիեւի անհաջողության հիմնական պատճառը նրա առողջ թիմի բացակայությունն է, որ նա պարտավոր էր ստեղծել իշխանության գլուխ գտնվելու հինգ ամիսների ընթացքում: Նախագահի հիմնական սխալը նրա դյուրահավատությունն է, գտնում է Սուլեյմանովը: ՆՏ

Ալիեւը ընդունեց համաշխարհային հրեական լիգայի պատվիրակությանը

Նոյեմբերի 8-ին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւն ընդունեց համաշխարհային հրեական լիգայի պատվիրակությանը՝ միացյալ ամերիկա-եվրոպական Joint կոմիտեի նախագահ պարոն Միչել Վոլֆի գլխավորությամբ: Զրույցի ընթացքում հյուրին ծանոթացրին Ադրբեջանում բնակվող հրեաների վիճակին: Հեյդար Ալիեւի խոսքերով, հրեաները ադրբեջանական հասարակության լիիրավ անդամներ են: Ալիեւը նաեւ ցանկություն հայտնեց, որ ԱՄՆ վերադառնալուց հետո պարոն Վոլֆը իր կազմակերպության հնարավորությունները օգտագործի Ադրբեջանի մասին ճշմարտացի տեղեկություններ տարածելու համար: Հյուրը նախագահին շնորհակալություն հայտնեց ջերմ ընդունելության համար եւ ասաց, որ ուղեւորությունը վերաբերող հաշվետվության մեջ ինքը կօգտագործի Ադրբեջանում ստացված տեղեկությունները: Joint distribution-ը ստեղծվել է 80 տարի առաջ եւ ներկայացուցչություն ունի աշխարհի 57 երկրներում: Կազմակերպության հիմնական խնդիրներից մեկը պատմական հայրենիք վերադարձող հրեաներին օգնելն է: Սնարկ

Ադրբեջանին աջակցող խումբ Ֆրանսիայի սենատում

Ֆրանսիայի ավագագույն սենատորներից մեկի՝ ժան Բուայեի առաջարկությամբ այդ երկրի սենատում ստեղծվել է Ադրբեջանի հետ բարեկամության եւ նրան աջակցող խումբ: Այդ որոշումը հրապարակվեց նոյեմբերի 4-ին սենատում, ուր հրավիրվել էր Ֆրանսիա ժամանած Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը: Խմբի նախագահ դարձավ ինքը՝ ժան Բուայեն, հաղորդել է Ադրբեջանի ԱԳՆ մամուլի ծառայությունը: Սնարկ

Հարսանիքների արգելքներ

Նոյեմբերի 4-ին Բաքվի քաղաքապետ Ռաֆայել Ալլահվերդիեւը մի հրամանագիր ստորագրեց, որով արգելվում էր հարսանիքների երկար տեւողությունը: Այս արգելքը դառնում է երկրի ռազմական իրավիճակի խստությունն ընդգծող միջոցառումների շարքում: Մայրաքաղաքում տեղի ունեցող բանկետները եւ հարսանիքները պետք է ավարտվեն երեկոյան ժամը 10-ին, իսկ խանութներն ու զարծատները պետք է գործեն մինչեւ ժամը 8-ը: Կազինոները եւ գիշերային ակումբներն ընդհանրապես կփակվեն, իսկ գիշերը թույլատրվում է գործել միայն օդանավակայանների եւ կայարանների բուֆետներին: Դեռեւս պարզ չէ, թե այս արգելքը երկար կմնա գործել: Ռոյթեր

Զանգ

Հայաստանի միակ «Մանկան տունը» կարոտ է ուշադրության

Հայաստանում առողջ երեխաների համար գործում է ընդամենը մեկ «Մանկան տուն», դա ՀՀ առողջապահության նախարարության ենթակա Երեւանի «Մանկան տունն է», որտեղ պահվում է մինչեւ 5 տարեկան 55 երեխա: «Նոյյան տարածքի թղթակիցը դրա գլխավոր բժիշկ Ելենա Գասպարյանին դիմեց այն հարցով, թե փոքրիկները առաջիկա ձմռան համար ապահովվա՞ծ են արդյոք անհրաժեշտ ամեն ինչով: Գասպարյանի խոսքերով, շենքում կա 7 ննջասենյակ, որոնցում դրված են վառարաններ, սակայն չկա սոլյարայուղի անհրաժեշտ քանակություն. պաշար կազմում է ընդամենը 400 լիտր, որը չի բավականացնի նույնիսկ մեկ ամիս: Նոյեմբերի 10-ին առողջապահության նախարարությունում տեղի կունենա խորհրդակցություն, որտեղ կառաջարկի այդ հարցը:

«Մանկան տան» տնօրենի հետ զրուցելիս նաեւ պարզվեց, որ տունը փաստորեն զրկված է էլեկտրաէներգիայից, պատճառը կարելի բացակայությունն է, որը քաղխորհրդի թիվ 61 հրամանի համաձայն պետք է անցկացնեին դեռ ամռանը, սակայն այդ հարցը դեռ չի լուծված:

Իհարկե, տանն օգնում են որոշ բարեգործական կազմակերպություններ, սակայն, Ելենա Գասպարյանի խոսքերով, այդ օգնությունն անբավարար է, քանի որ չի կարող լուծել բոլոր խնդիրները: ՆՏ

Կայծ

Հայաստան երեկ 1 գնացք է մտել

Նոյեմբերի 8-ին Վրաստան-Հայաստան երկաթուղում որեւէ տեղաշարժ չի նկատվել: Վրաստանը որեւէ գնացք Հայաստանից չի ընդունել եւ դեպի Հայաստան չի ուղարկել:

Նոյեմբերի 9-ի առավոտյան ժամանած գնացքը տեղ է հասցրել «Ջորտանա» ֆիրմային հասցեագրված 19 վագոն քարածուխը: Օրվա 2-րդ կեսին Երեւանի կայարանում սպասում էին Թբիլիսիից եկող 28 վագոն հացահատիկին:

Դեպի Հայաստան ուղղված 1 գնացք 6 վագոն ալյուրով, 3 վագոն (26 ցիստեռն) բենզինով եւ 15 վագոն դիզվառելանյութով, նոյեմբերի 9-ին դեռեւս գտնվում էին Քարթլեթի կայարանում: Ռ. Խ.

Բլախոտինի գործով դատը վերսկսվեց

Այդ դատավարությունը շարունակվում է մեկ տարուց ավելի: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, այդ սպանության գործով մեղադրվում են 5 հայեր: Նրանք հրաժարվում են ցուցմունք տալ, իրենց համարելով անմեղ եւ իրավունքները ոտնահարված:

Գնդապետ Վլադիմիր Բլախոտինը ԽՍՀՄ ՆԳՆ ներքին զորքերի Հյուսիսային Կովկասի եւ Անդրկովկասի վարչության պետի տեղակալն էր եւ 1990 թ. ապրիլին սպանվեց Ռոստովում, իր տան մոտ: ՆՏ

Կարգավորում

Վիեննայի բանակցությունները ավարտվեցին

Նոր ժամանակացույցի պատասխանը նոյեմբերի 22-ին

Վիեննայում շուրջ մեկ շաբաթ շարունակվող ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի ոչ պաշտոնական բանակցությունները ավարտվեցին, սակայն այս անգամ եւս որեւէ վերջնական փաստաթուղթ չընդունվեց: Ինչպես երեկ տեղեկացրեց Հայաստանի արտգործնախարարության մամուլի քարտուղար Արամ Սաֆարյանը, հանդիպումների ընթացքում քննարկվեցին 4 հիմնական թեմաներ՝ ղարաբաղյան կազմավորումների անհապաղ հետքաշումը հոկտեմբերի 21-ից ի վեր գրաված տարածքներից, փախստականների խնդիրը, նոր ժամանակացույցի հարցը՝ հաշվի առնելով կողմերի ներկայացրած առաջարկություններն ու դիտողությունները, եւ Մինսկի խորհրդաժողովի հրավիրման եւ դրանում հակամարտության կողմերի կարգավիճակի հետ առնչվող խնդիրներ:

Ինչ վերաբերում է առաջին ընթացին, ապա դեռեւս նոյեմբերի 5-ին ԵԱՀԽ ինքնակն ընդունել էր մի հայտարարություն, որտեղ Լեռնային Ղարաբաղին կոչ է արվում անհապաղ ետ քաշել զորքերը, իսկ հակամարտող կողմերին ընդունել ժամանակացույցը: Արտգործնախարարության մամուլի քարտուղարի խոսքերով, այս անգամ ղարաբաղյան ուժերի հետքաշման հարցը շատ խիստ էր դրված եւ դիտվում էր որպես հետագա խաղաղարար քայլերի անհրաժեշտ նախապայման, սակայն քննարկման ընթացքում հարցադրումը փոքր-ինչ մեղմացավ: Ընդ որում, վերջինս ներքական անգամ շեշտեց, որ հայ դիվանագետների ջանքերի շնորհիվ (խորհրդակցությունների ընթացքում Հայաստանը ներկայացնում էին արտգործնախարարի առաջին տեղակալ Ժիրայր Լիպարիտյանն ու նախագահի հատուկ հանձնարարություններով դեսպան Դավիթ Շահնազարյանը) Լեռնային Ղարաբաղը նշվել է որպես հակամարտության կողմ: Հիշեցնենք, որ նախորդ փաստաթղթերում ժամանակացույցում նույնպես Լեռնային Ղարաբաղը նշվում էր որպես հակամարտության կողմ, սակայն խմբային էլ ընդգծվում էր, որ դա ոչ մի կերպ չի նշանակում Ղարաբաղի որեւէ կարգավիճակի ճանաչում:

Փախստականների խնդիրը նույնպես այս անգամ բավականին մանրամասնորեն քննարկվեց: Ընդ որում, ղարաբաղյան կողմը ընդգծեց, որ փախստականներ են համարվում միայն վերջին ամիսներին տեղահանված ադրբեջանցիները, եւ կարողացավ ապացուցել, որ տեղական իշխանություններ Ղարաբաղի փախստականներն անհամեմատ ավելին են: Ինչ վերաբերում է բուն ժամանակացույցին, ապա պրն. Սաֆարյանը տեղեկացրեց, որ փաստաթղթում էական փոփոխություններ չկան՝ համեմատությամբ, ադրբեջանական կողմին մտահոգություն պատճառող կետերը շոշափելի փոփոխություններ չեն կրել: Ու թեեւ փաստաթղթի տեքստն առայժմ հրապարակված չէ, այնուամենայնիվ կարելի է խոսել առնվազն երկու տարբերության մասին՝ նախ, ժամանակացույցն ընդգրկում է նաեւ փախստականներին վերադարձնելու խնդիրը, եւ երկրորդ, ադրբեջանական զորքերի դուրսբերման ժամկետ Մարտակերտի շրջանի գրավյալ տարածքներից առաջ է բերված (նախորդ փաստաթղթի ժամանակացույցով այդ շրջանից զորքերը պետք է դուրս բերվեին վերջինը): Բոլոր դեպքերում նոր փաստաթուղթն առկա է, եւ հակամարտության կողմերը պետք է պատասխանեն մինչեւ նոյեմբերի 22-ի կեսօրը, սակայն առանց հավանականությամբ այն կարժանանա նախորդի բախտին:

Այն հարցին, թե ինչպիսի՞ն է Հայաստանի դիրքորոշումը ղարաբաղյան ուժերի անհապաղ դուրսբերման պահանջի նկատմամբ, մամուլի քարտուղարը պատասխանեց, թե դա Ղարաբաղի խնդիրն է, եւ նրանք իրենք պետք է որոշեն իրենց հետագա քայլերը, իսկ Հայաստանի ջանքերը պետք է ուղղված լինեն նրան, որպեսզի Լեռնային Ղարաբաղ Մինսկի խորհրդաժողովին ներկայանա որպես հակամարտության լիարժեք կողմ եւ պաշտպանի սեփական շահերը:

ԱՐՍԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Օտար Մամուլ

ՂԱՐԱԲԱՂ. ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐ

Ֆրանսիական մամուլը հաճախ է անդրադառնում Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին: Le Point հանդեսը հոկտեմբերի 30-ի համարում «Ղարաբաղ. պատմական ճակատագիր» վերնագրով զետեղել է Ալեն-Ժերար Սլամայի հոդվածը: Հեղինակը նշում է, թե Կովկասում պատմության ժամացույցը կանգ է առել 1917-1923 թթ. միջեւ, եւ Ռուսական կայսրության (կամ ԽՍՀՄ) փլուզումից հետո պատմությունն իր ընթացքը վերսկսում է այդ պահից:

Կովկասում առկա է անցյալի ժառանգության եւ ազգային ձգտումների արմատական հակասականությունը: Հայաստանում, ինչպես եւ Ռուսաստանում, Արեւմուտքի ազատական ժողովրդավարության ազդեցությունը բավական ուժեղ է: Ալեն-Ժերար Սլաման ընդգծում է, որ հենց 1923 թ. կամայականորեն Ադրբեջանին կցված հայաբնակ Լեռնային Ղարաբաղում է, որ 1988 թ. սկզբներին ծնունդ առավ ԽՍՀՄ առաջին ժողովրդավարական շարժումը, որը ցնցեց Կրեմլի հիմքերը եւ որով պահանջվում էր Ադրբեջանից անկախանալու հանրաքվեի անցկացում: Այն ժամանակ Միխայիլ Գորբաչովը կարող էր խուսափել վտարանդությունից, սակայն վախենալով կայսրության մասնատումն արագացնելուց, նա պաշտպանեց Ադրբեջանի գերիշխանությունը: Հայաստանի 1988 թ. դեկտեմբերյան ահավոր երկրաշարժին զուգահեռ Ադրբեջանում ծավալված հակահայկական խժդժությունները ու կոտորածները, որոնք հայերին հիշեցրին 1915 թ. դեպքերը: Երկու հարեւան հանրապետություններում տեղի ունեցավ «էթնիկական զտում»:

Շարունակելով ղարաբաղյան հակամարտության պատմությունը, հեղինակը նշում է, որ Մոսկվայի 1992 թ. օգոստոսին խռովության ձախողումից հետո ստեղծված վտանգին ենթակա Ղարաբաղի հայերի հակահարձակման շնորհիվ Արցախը Լաչինով եւ Քելբաջարով միացավ Հայաստանին: Դրան նպաստեց նաեւ ռուսների ծանր պարտավորությունը, որոնք մտահոգված էին Չեչնիայի հանգամանքով: Բաժնում իր ներքին անցյալ շարի Հայաստանը ենթարկեց դաժան շրջափակման, որին հետեւեցին Վրաստանը, Իրանը եւ Թուրքիան: Հայաստանի զարգացման առումն ընդհատվեց: ԵԱՀԽ դաշնակցության հովանիով կազմված հայաստանը պատրաստվում է անցկացնել իր երկրորդ ձմեռը ցրտաշունչ ձմեռ: Չկան հոսանք, ջուր, վառելանյութ. վառելիքը վաճառվում է սեւշուկայական գներով. արտաքին աշխարհի հետ հեռախոսակապը վատ է գործում: Թուրքիային եւ Ռուսաստանին առայժմ կարծես թե զոհացնում է Ներկա ստատուս քվոն: Այնինչ Անկարայում թաս երեւույթին այնման էլ չեն սիրում, իսկ Մոսկվան Ղարաբաղի հակամարտության շնորհիվ երկու հանրապետություններն իրենից կախման մեջ է պահում: Մինչդեռ Իրանում կարող է ծավալվել մահմեդական արմատականությունը, որը կոնկրետ բնույթ կտա հակամարտությանը.

Իրավիճակը մնում է դայթյությունավտանգ: Մի՞թե կարելի է անտարբեր դիտել, թե շրջափակման հետեւանքով Հայաստանն ինչպես է շնչահեղձ լինում, հարց է տալիս Ալեն-Ժերար Սլաման: Մարդասիրական օգնության եռյակ քառորդից ավելին առաքում են ոչ կառավարական կազմակերպությունները: Սակայն օգնությունն անբավարար է: Մինչեւ 1989 թ. Արեւմուտքը փախնում էր խորհրդային տանկերից: Այժմ նա ոտք է փախչում Արեւելքում պատմության կրկնությունից, եզրափակում է հեղինակը:

Պատրաստեց ՊԵՏՐՈՍ ԲԵԺԻՆՅԱՆԸ

Երևան

Հոբելյանական նիստ Հայաստանի Թեէեյան Միությունում

Երեկ, նոյեմբերի 9-ին ՀՌԱԿ կենտրոնական գրասենյակում կայացավ Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության վարչության ընդլայնված նիստ, որին վարչության անդամներից զատ մասնակցում էին նաեւ հրավիրյալ անձինք եւ նրանց մեջ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ եւ ՌԱԿ մամլո դիվանի ատենապետ Երվանդ Ազատյանն իր կնոջ՝ ճարտարապետ Նորա Ազատյանի հետ:

Նիստը հոբելյանական էր եւ նվիրված էր Հայաստանի ԹՄՄ-ի 3-րդ տարեդարձին: Ատենապետ Սուրիաս Թորոսյանը հակիրճ գծեց իրենց արած միջոցառումների պատմականը՝ խոսելով նաեւ առկա դժվարությունների ու խնդիրների մասին: Միության բաժինների վարիչները առանձին-առանձին խոսեցին իրենց կատարածից եւ հետագա ծրագրերից: Երվանդ Ազատյանն իր խոսքում արեց գործնական առաջարկներ՝ ընդգծելով Թեքեյան մշակութային միության դերի բարձրացման անհրաժեշտությունը հայրենի մշակույթի զարգացման գործում: Նա նաեւ շեշտեց փոխադարձ կապի կարեւորությունը Հայաստանի եւ Սփյուռքի Թեքեյան մշակութային միությունների միջեւ: Հանդիպման վերջում տեր եւ տիկին Ազատյանները անդամագրվեցին Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությանը:

Լ. Լ.

Բանկեր

Բենզինն ու ժամանակակից հայությունը

Շրջափակումը դարձել է այսօրվա Հայաստանի առօրյան: Սակայն հացը ինչ-որ զարտուղի ու բարդացված ճանապարհներով դեռ հասնում է մեզ, իսկ կարտոֆիլն ու կանաչին, որ գնում ենք շուկայից, հենց տեղում աճեցրածն է, եւ ամենացավալին ու զգալի հարվածը մեզ հասցնում է վառելիքի բացակայությունը: Չխոսելով մեր ցուրտ ու մութ երեկոների, կանգ առած արդյունաբերության եւ կիսաքաղց մասին, փորձենք ճնարկել այն դերը, որն ունի բենզինը մեր ճղճղակերպված ու բնական փոխադրամիջոցներից ետ սովորած հասարակության մեջ: Չհաշվենք նաեւ բենզինի գնագոյացման անիմանալի ուղիները եւ բազմաստիճան ուղղակի ու անուղղակի հարկերը, որ վճարում են բենզինավաճառները, ինչն արդեն ինքնին ոչ միայն ֆրեական, այլեւ կարեւորագույն սոցիալական խնդիր է դարձել:

Բենզինի գինը Հայաստանում վաղուց արդեն գերազանցել է համաշխարհային մակարդակը, զուտ «հայկական» որակի եւ եվրոպական աշխատավարձի պայմաններում: Ավտոտնօրինողների մի հսկայական բանակ ավտոմեքենաներում շուտով բազմոցներից վերածվել է տրանսպորտների դռներից կախվողների:

Ցավոք, ժամանակակից խաղաղ ու խաղաղակերպությունն այնպիսի կառուցվածք ունի, որ նրա բնակիչները պետք է գրեթե ամեն օր գնան աշխատանքի, իսկ երբեմն էլ այցելեն բարեկամներին, ինչպես նաեւ ԲՇԳ-ներ, շրջխորհուրդներ եւ փաստաթղթեր ձեռք բերելու այլ անհրաժեշտ վայրեր: Սակայն մենք միջնակարգի բարձր դասարաններում արդեն վաճառել ենք մեր հեծանիվները, իսկ մեր էշերն ու ձիերը դեռ մեր պապերն են վաճառել, եւ չունենալով վարսում հողը համար նախատեսված տոլեյբուսի երկու հարյուրերորդ ուղեւորը դառնալու ֆիզիկական տվյալներ, ստիպված ենք առավոտել մեր ոտքերին, կամ աշխատավարձը զգալիորեն գերազանցող գումարներով «փոխադրամիջոցներով» գնալ աշխատանքի: Այդ իսկ պատճառով էլ աշխատավորների հսկայական մի բանակ աշխատանքի ժամերին տեսական կարեւորագույն խնդիրներ լուծելու փոխարեն զբաղված է անձնական այնպիսի մանր խնդիրների լուծմամբ, ինչպես տուն գնալն է, դրանով իսկ ապացուցելով տեսական ձեռնարկությունների ավելորդությունը եւ նրանց առուտեսականացման ու սեփականաշնորհման անհրաժեշտությունը: Արդեն առաջացել է ժողովրդական բանահյուսության մի նոր ժանր՝ տրանսպորտային անեկդոտներ ու անեծքներ: Ամեն երթուղում ի հայտ են եկել ամենաանտրելի վարորդներ եւ ուղեւորներ:

Չզալի դրական տեղաշարժեր կան բենզինավաճառների մոտ: Աշակերտական նստարաններն անժամանակ լքած պատանիներն արդեն դադարել են օգտվել «1 լ 2000, 2 լ 4000» տիպի ցուցանակներից եւ յուրացնում են արեւմտյան ժամանակակից տեխնիկայի հրաշք էլեկտրոնային միկրոհաշվարկիչը: Նրանք դաշտային պայմաններում ծանոթանում են ֆիզիկայի եւ քիմիայի այնպիսի նրբությունների հետ, ինչպես պետք տեղափոխման կանիստրը ծիծաղ տեղադրելն ու տեսակարար կշռի ջերմաստիճանային կախվածությունն է: Իսկ գովազդի համաշխարհային ֆրեստոմատիան հարստանում է «Մոռ արեւ, 100 տոկոս» տիպի զլոգաններով:

Սակայն ամենաբարդ խնդիրը հրավառների մտորումներն է: Նրանք հասկանում են, որ բենզինի նման բարձր գներն արդեն վկայում են մաֆիայի գոյության մասին: Իսկ մյուս կողմից, ոչ մի ազնիվ աշխատավոր նման գնով բենզին չի գնի, հետեւաբար այն նույնպես գնում է մաֆիան: Ուրեմն ի՞նչ մաֆիան ինքն իրեն է քաղանում:

Ա. Ե.

Ճգնաժամ

Նորաձևությունները հարմարվում են

Միայն վերջին մեկ ամսում Երեւանի եւ Հայաստանի մյուս քաղաքների ծննդատներում արձանագրվել է արտասովոր երեխաների ծնվելու մի քանի դեպք: Բժիշկների վկայության համաձայն, նորածինների մարմինները ծածկված են փափուկ սաք մորթով, իսկ որոշ ժամանակ անց նրանք ի հայտ են բերում մթության մեջ տեսնելու ունակություն: Մնացած բաներով այդ մանկիկները փաստորեն չեն տարբերվում մյուս նորածիններից:

Այդ երեւույթի բացատրությունն առայժմ չի գտնված, սակայն տեղացի որոշ մասնագետների կարծիքով, փոխակերպումը կարող է կապված լինել այն պայմանների հետ, որոնցում արդեն երրորդ տարին է, ինչ գտնվում են Հայաստանի բնակիչները: Գիտնականները գտնում են, որ լույսի ու ջերմության երկարատեւ բացակայությունը գործի է դրել ոչ պաշտպանության մեխանիզմներ, որով էլ պայմանավորված են նորածինների արտասովոր շեղումները: Ենթադրություններ են արվում, թե «մորթե հագուստ» եւ «կատվի տեսողություն» երեխաների ծնունդները կշատանան: Արտասովոր երեւույթով սկսել են հետաքրքրվել արտասահմանցի բժիշկները, որոնց այցելությունը շուտով կմասնակի Հայաստան:

Մնարf

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հատուկ դասընթացների բաժին

Դասախոսությունների շարք

Սփյուռքահայ գրականության կարեւոր դեմքերը

թեմայով

Դասախոս՝ Գրիգոր Շահինեան

Նոյեմբերի 16-դեկտեմբերի 16, 1993
երեքշաբթի եւ հինգշաբթի, ժամը՝ 15:00-17:00
ՀԱՀ-ի շենքում, թ. 23 լսարան

Ծրագրի ընթացքում կքննարկվեն հետեւյալ թեմաները.

1. 1920-ի հատումը եւ սփյուռքահայ գրականության սկզբնավորումը «Անդաստան»-ի հեղինակներ՝ Շ.Նարդունի, Օշական
2. Ամերիկահայ օջախը եւ «Կարոտի գրականություն» մշակող հեղինակները՝ Հ. Հայաստանցի, Բ. Նուրիկեան, Արամ Հայկազ
3. Ֆրանսահայ օջախը եւ «Փարիզի տղաքը»՝ Շահան Շահնուր, Զարեհ Որբունի, Հրաչ Զարդարեան, Չաւարշ Նարտունի, Նիկողոս Սարաֆեան, Բյուզանդ Թոփալեան
4. Միջինարեւելյան օջախը՝ Վահե Վահեան, Անդրանիկ Ծառուկեան, Մուշեղ Իշխան
5. Պոլսի եւ Պարսկաստանի դպրոցները
6. Սփյուռքի նոր գրականությունը՝ Վահե Օշական, Գրիգոր Պըլտեան
7. Ամփոփում

Կներկայացվեն տվյալ թեմայի ընդհանուր ակնարկը, հեղինակների անձնական կենսագրությունը եւ գործերի վերաբերյալ տեղեկություններ, ինչպես նաեւ յուրաքանչյուր հեղինակի յուրահատկությունները ընդգծելով կտորի ձեռքբերումները:

Դասընթացի գրանցման արժեքն է 5000 դրամ: Բոլոր նրանք, ովքեր չեն կարող վճարել այդ գումարը, կարող են դիմել հատուկ դասընթացների բաժին՝ կրթաթոշակ ստանալու:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք զանգահարել 27-33-70, 17-16-58 հեռախոսահամարներով:

ՀՀ

Ամերիկյան կառավարությունը օգնում է պատրաստվել ձմռանը

Հայաստանում իր գրասենյակն է բացել՝ ամերիկյան RMA-RESOURCE MANAGMENT ASSOCIATES (ռեսուրսների խնայողությամբ եւ առավել արդյունավետ օգտագործմամբ զբաղվող ընկերություն) կազմակերպությունը:

Ինչպես հայտնի դարձավ Նոյյան տարյան գործակալությանը Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատնից, կազմակերպությունը ֆինանսավորվում է ամերիկյան կառավարության Միջազգային զարգացման գործակալության AID միջոցով:

RMA-ն վերապատրաստել է 40 հայ մասնագետներ եւ նրանց միջոցով մեկ ամսվա ընթացքում ջերմամեկուսացրել 5 ծայրահեղ աղետալի վիճակում գտնվող բնակելի շենքեր, Երեւանի առաջին կլինիկական հիվանդանոցը եւ ծննդատունը: Ծրագրված է նույնատիպ ջերմամեկուսացում Նորքի մանկական հիվանդանոցում եւ Երեւանի 2 դպրոցներում: Մերոզն ավելի քիչ ծախսեր է պահանջում, քան որեւէ վառելանյութի գնումը, եւ բնակիչների, հիվանդանոցի անձնակազմի եւ հիվանդների կողմից ընդունվել է որպես հրաշալի, խիստ արդյունավետ եւ կենսականորեն անհրաժեշտ:

ԵՏ

Գործարկվելու են արեւային էներգիայով աշխատող տաքացուցիչներ

ՀՀ առողջապահության նախարարության միջազգային հարաբերությունների վարչության գլխավոր մասնագետ Հայկ Խաչատրյանը հայտնում է, որ նոյեմբերի 4-ին Ֆրանսիայից Հայաստան ժամանեց էներգետիկներից եւ բժիշկներից բաղկացած մի պատվիրակություն: Խմբի կազմում է նաեւ Մարսելի «Հասարակական օգնության հիվանդանոցների» միջազգային կապերի գծով դիրեկտոր բժիշկ Սերժ Բորասը: Արտասահմանյան մասնագետները նպատակ ունեն Հայաստանում գործարկել արեւային էներգիայով աշխատող տաքացուցիչներ:

Ֆրանսիացի բժիշկները ցանկանում են մշտական կապեր հաստատել Հայաստանի որեւէ հիվանդանոցի հետ, ինչպես նաեւ բանակցել Մարսել քաղաք վերապատրաստման նպատակով հայ բժիշկների գործուղման հարցի շուրջ:

ԵՏ

Ռուսաստանի դեսպանը այցելում է գրականությանը: Երեկ Հայաստանում Դաշնակցային Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինը հանդիպեց հայ գրողների հետ: Իսկ բոլորովին վերջերս դեսպանը եղել էր հայ մեծ բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի հայրենիքում, որտեղ մասնակցել էր նրա ծննդյան տարեդարձի տոնակատարությանը:

Մնարf

«ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՀԱՑԻ» ծրագիրը շարունակվում է

Հայ Առաքելական եկեղեցու Ամերիկայի Արեւելյան թեմը շարունակում է «Ոչ միայն հացի» ծրագրի շրջանակներում մանկական սննդի բաշխումը: Ինչպես արդեն հայտնել ենք, 1992 թ. հոկտեմբերի 20-ից մինչեւ 1993 թ. ապրիլի 19-ը ընկած ժամանակահատվածում ծնված բոլոր երեւանաբնակ երեխաները կստանան 48 արկղ մանկական կեր, 1 ամսեկան խաշ ըստ կարգի ու «Մայրություն եւ դրոշմ» գրքույկը: Սննդի բաշխումը շարունակվում է 1 եւ 22 մանկական պոլիկլինիկաներում, 5, 8, 21 եւ Նորագավիթի պոլիկլինիկաներում եւ 1 մանկական հիվանդանոցում: Նոյեմբերի 10-ից մանկական սննդի բաշխումը կսկսվի նաեւ այլ բաժանման կետերում, մասնավորապես 4, 5 եւ 7 մանկական պոլիկլինիկաներում, Երկաթուղու եւ 18 պոլիկլինիկաներում: Հետագա օրերի ընթացքում այդ գործընթացի մեջ կընդգրկվեն Երեւանի բոլոր մանկական պոլիկլինիկաները:

digitised by A.R.A.R.@

Իրանը ավելի անմիջական Ղարաբաղի հարցի նկատմամբ

«Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի ադրբեջանական հաղորդումների աշխատակից Հասան Ալիզադեն, որ այժմ Բաքվում է գտնվում, նույն ռադիոկայանի պարսկերեն ծրագրի հաղորդավարների հետ հեռախոսային հարցազրույցի ժամանակ, խոսելով Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանիի Բաքու կատարած այցի արդյունքներից, հատկապես Ղարաբաղյան հակամարտությունում Իրանի դիրքորոշման մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունների մասին, նշել է. «Իրանի նախագահի պրն. Ռաֆսանջանիի Բաքու կատարած այցից հետո Իրանի վերաբերմունքը Ղարաբաղի հարցի նկատմամբ ավելի անմիջական է դարձել: Իրանն այսօր, խոսք, պաշտպանում է Ադրբեջանին: Ինքը պրն. Ռաֆսանջանին, Թեհրանի ռադիոյի հետ ունեցած հարցազրույցում նշել է, որ հեռախոսով բանակցելը Հայաստանի նախագահի հետ զինադադարի վերահաստատման ուղղությամբ գործուն ազդեցություն է ունեցել, այլ կերպ ասած, Իրանն ավելի ակտիվ գործունեություն է ծավալում այս առիթով»: Ալիզադեն Իրանի մարդասիրական օգնությունների կապակցությամբ Ադրբեջանին հետեւյալն է ասել. «Իրանը Ադրբեջանի տարածքում գտնվող Գյունեշլիի շրջանում հարյուր հազար բնակչի համար վրանային ճամբար է ստեղծել, տեղավորել են մեծ թվով փախստականներ: Եւ ընդհանրապես, Իրանը վերջին ամիսներին մարդասիրական զգալի օգնություն է հասցրել Ադրբեջանին»: Թղթակիցը այնուհետեւ շարունակում է. «Մի այլ հանգամանք, որի մասին ցանկանում եմ խոսել, դա այն է, որ Հորադիզի գրավումից հետո Ադրբեջանի և Նախիջեւանի միջեւ կապը լիովին խզվել է, այդ իսկ պատճառով Իրանը թույլատրել է, որպեսզի Նախիջեւան առաքվող ապրանքների մաքսային խնդիրները Բաքվում լուծվեն և ապա Իրանի տարածքով Աստարա քաղաքից, առանց մաքսային արարողությունների, միանգամից մուտք գործեն Նախիջեւան: Այս ամենն արվում է այն պատճառով, որ Աստարան լցված է ապրանքներով, և մաքսատունը խիստ ծանրաբեռնված է: Բացի դրանից, մեծ թվով փախստականներ սահմանն անցել և ապաստան են գտել Իրանում: Ըստ Թեհրանի ռադիոյի, «Իրանում գտնվող փախստականների թիվը շուրջ 30 հազար է»:

Ալիզադեն, անդրադառնալով Բաքվում գտնվող փախստականների խնդրին, նշել է. «Բաքվում գտնվող փախստականների մասին, որոնց թիվը գրեթե 400 հազար է, կարելի է ասել, որ նրանք հիմնականում տեղավորված են հանրակացարաններում և դպրոցներում, որն իր հերթին մի այլ բարդություն է ստեղծում, այն իմաստով, որ խախտվում է դպրոցների աշխատանքը և հարկադիր դադարի պատճառ հանդիսանում: Դրան զուգահեռ նաեւ հացի պակաս է զգացվում Բաքվում, քանի որ թխված հացը չի բավարարում բոլորին»: Թղթակիցը վերադառնալով Իրանի դերին ԼՂՀ-ի և Ադրբեջանի հակամարտության հարցում, շարունակում է. «Ինչպես արդեն նշեցի, Իրանն այսօր ավելի ակտիվորեն է մասնակցում այդ հարցի լուծմանը, այնպես որ, Իրանի մասնակցությունը միջազգային մակարդակի միջնորդություններում շատ ավելի հավանական է, մանավանդ, որ Ռաֆսանջանին Ղազախստանում գտնվելու ժամանակ էլ Նազարբաեւի հետ միասին ցանկություն են հայտնել, որպեսզի լրջորեն մասնակցեն Ղարաբաղի խնդրի լուծման գործին»: Վերջում Ալիզադեն խոսեց նաեւ բանակի վերակառուցման վերաբերյալ Ալիեւի որոշման մասին:

Պատրաստեց
ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՋԱՆՅԱՆԸ

Հասանովը կհանդիպի Դեմիրելի հետ

Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի Թուրքիա կատարած այցի մասին «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի ադրբեջանական հաղորդումների թղթակցի հաղորդագրության մեջ ասվում է. «Հասան Հասանովն Անկարայում հանդիպելու է նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի, վարչապետ Թանսու Չիլլերի և արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինի հետ: Մեծ հավանականությամբ բանակցությունների առանցքը լինելու է Հայաստանի և Ադրբեջանի միջեւ հակամարտությունը Ղարաբաղի խնդրի շուրջ»:

Հասան Հասանովը անցյալ շաբաթվա ընթացքում եւս մի կարճ այցով Անկարայում էր գտնվում: Այդ այցի նպատակը նախագահ Ալիեւի նամակը Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելին հանձնելն էր, ինչպես նաեւ Թուրքիայի արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինի հետ խորհրդակցելը Ղարաբաղի խնդրի շուրջ: Ըստ Ադրբեջանի մամուլի հրապարակումների, Հիքմեթ Չեթինը նշել է, թե պատերազմի տարածումը Ղարաբաղի սահմաններից դուրս ոչ միայն լուրջ սպառնալիք է ամբողջ Կովկասի համար, այլ սպառնում է նաեւ շրջանի մյուս երկրներին: Ադրբեջանի լրատվական աղբյուրները հայտնում են, որ Չեթինը նաեւ խոսել է այն մասին, որ ՄԱԿ-ի և ԵԱՀԽ-ի որոշումները զգալի արդյունքներ չտվեցին: Ուստի պետք է հարցը լուծելու նպատակով այլ միջոցների դիմել:

Է. Բ.

Կապեր

Համագործակցությունը «Ագրիկո» ֆիրմայի հետ շարունակվում է

Հոլանդիայի «Արարատ» ազգային միության նախագահ Կորյուն Հովակիմյանի ջանքերով ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության և հոլանդական «Ագրիկո» ֆիրմայի միջեւ հաստատվել են սերտ կապեր: 1990-ին Հովակիմյանը առաջին անգամ հայ համայնքի հանգանակած միջոցներով կարտոֆիլի սերմացուի առաջին խմբաքանակը հասցրեց Հայաստան: Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության բուսաբանության հեռանկարային զարգացման պետ Ալֆրեդ Խաչատրյանը, «Ագրիկո» ֆիրման Եվրոպայում հայտնի է որպես կարտոֆիլի արտադրությամբ, սելեկցիայով և սերմնաբուծությամբ մասնագիտացված առաջավոր կազմակերպություն: Նա սերմեր է մատակարարում աշխարհի 71 երկրների և տարեկան կարողանում է արտադրել 1 մլն տ բարձր վերարտադրության կարտոֆիլի տնկանյութ:

ԱՄՆ-ի հայ առաքելական եկեղեցու միջնորդությամբ և ֆինանսավորմամբ անցած 3 տարվա ընթացքում «Ագրիկո» ֆիրման Հայաստան է ներմուծել 750 տ տնկանյութ, որը Հայաստանում վերարտադրման միջոցով հասցվել է 18000 տ: Սիսիանի և Կամոյի շրջանների տնտեսություններում, ուր վերարտադրման նպատակով հատկացվել էր տնկանյութը, կտրուկ աճել է կարտոֆիլի բերքատվությունը:

Նախատեսվում էր, որ անցյալ տարի ԵԱՀԽ-ի կողմից Հայաստանին պետք է հատկացվեր 1000 տ կարտոֆիլի սերմնացու, սակայն մինչ այժմ նշված քանակությունը Հայաստան չի ներմուծվել և ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը ցանկություն է հայտնել, որ 1000 տոննայից 600-ը բերվի Հոլանդիայից: ԵԱՀԽ-ի կողմից 600 տոննայի ֆինանսավորում ստանալու դեպքում «Ագրիկո» ֆիրման խոստացել է եւս 100 տ կարտոֆիլ նվիրել Հայաստանին:

ՆՏ

Ճգնաժամ

Անցած տարվա ծառահատությունը չպետք է կրկնվի

«Հայանտառ» անտառտնտեսական արտադրական միավորման արտադրական ծառայության պետ Բորիս Նազանյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ ՀՀ կառավարության որոշմամբ նախատեսված 245 հազ. խոր. մ սանիտարական անտառահատումներից ներկայումս իրականացված է 150 հազարը: Ըստ կառավարության կողմից հաստատված բաշխման մեխանիզմի, վառելափայտը պետք է իրացվի քաղխորհուրդների և շրջխորհուրդների միջոցով: Սանիտարական հատումները դեռ շարունակվում են: Ըստ Նազանյանի, այդ աշխատանքներն իրականացնելու համար միավորմանը հատկացվել է անհրաժեշտ վառելանյութի մոտ 30 տոկոսը, սակայն հատվել է առաջադրանքով նախատեսվածից կեսից ավելին:

Արտադրական ծառայության հաշվարկներով, բնակչության միայն 15 տոկոսն է մնում վառելափայտի հույսին: Երքաղխորհրդին արդեն հատկացված է 60 հազար խոր. մ վառելափայտ, որի կեսից ավելին դեռ իրացված չէ:

Արտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն Հովհաննես Ղազարյանի խոսքերով, Երեւանի անտառային հատվածներից միայն Սարիբաղի հատվածն է գտնվում միավորման վերահսկողության ներքո: «Սակայն, անտառային տարածքները մեկ կազմակերպություն պետք է տնօրինի, որպեսզի մեկն էլ պատասխան տա»: ՀՀ նախագահի դեռեւս անցյալ տարվա հրամանագրով անտառածածկ տարածքների պահպանությունը առաջին հերթին տեղական իշխանությունների պարտականությունն է, և ըստ երեւույթին շրջանների գործկոմների ոչ բոլոր ղեկավարներն են այն խստորեն կատարում: Մի քանի շրջաններում բռնկվել են ապօրինի անտառահատումների բազում օջախներ: Ըստ գլխավոր տնօրենի, սանիտարական հատումների մի մասը միավորումը ձգտում է թողնել տեղերում, որպեսզի հետագայում կանխվեն ապօրինությունները: Ապօրինի տեղափոխումներն ու սպեկուլյացիան արգելելու նպատակով միավորումը թողարկել է հատուկ բլանկ, որից կարելի է օգտվել միայն վառելափայտի օրինական տեղափոխումների ժամանակ: Որպես օրենք, վառելափայտի տեղափոխումը երկու անգամ ավելի թանկ է, քան ինքը վառելափայտը:

Միավորման փոխտնօրենը, անտառապահպանության ծառայության պետ Սարգիս Թամազյանը ՆՏ-ի թղթակցին հայտնեց, որ միավորումը արդեն 3-րդ անգամ է դիմում կառավարությանը տուգանքների սակագները ավելացնելու համար (մեկ խոր. մ վառելափայտի համար տուգանքը կազմում է 160ռ.):

Ծառայության 5 գործող խմբերից միայն մեկի ջանքերով բռնագրավվել է 2,367 մլն ռուբլու վառելափայտ: Բռնագրավված վառելափայտը տրամադրվում է տեղի ծերանոցներին, մանկատներին և դպրոցներին: Արձանագրվել է ապօրինի հատումների և տեղափոխումների մոտ 7 հազար դեպք, որից մոտ 4 հազարի նկատմամբ գործ է հարուցված, 200-ը՝ քրեական:

«Մենք գրեթե մենակ ենք մնացել անտառապահպանության գործում, քիչ է զգացվում և տեղական իշխանությունների, և իրավապահ մարմինների, և բնության պահպանության նախարարության աջակցությունը: Աշխատանքային խմբերն ապահովված չեն տրանսպորտով: Անհրաժեշտ է վերանայել անտառային տնտեսության կառուցվածքը և անհրաժեշտ բարեփոխումներ անցկացնել: Խախտումների համար այս տարի աշխատանքից հանվել են անտառտնտեսության 62 տնօրեն, անտառապահ և ուրիշներ: Իրավիճակն առայժմ վերահսկելի է: Արգելելով փայտի տեղափոխումը շրջաններից, վտանգվում են Երեւանի ծառերը: Այդ պատճառով էլ միավորումը ձեռնարկում է զուգահեռ միջոցառումներ և իրականացնում լրացուցիչ հատումներ:

Բժշկություն

Երեւանի ախտորոշիչ կենտրոնն այսօր

1991 թվականին Հանրապետական ախտորոշիչ կենտրոնի բազայի վրա ստեղծվեց «Դիագնոստիկա» բաժնետիրական ընկերությունը: Ընկերության բաժնետոմսերի 51 տոկոսը պատկանում է պետությանը, 49 տոկոսը՝ բաժանորդակազմին: Այժմ կենտրոնում գործում է 9 բաժանմունք, որտեղ աշխատում է 360 բուժաշխատող: «Դիագնոստիկան» բաժանմունքներ ունի Երեւանում («Երեւան» ախտորոշիչ կենտրոնը), Գյումրիում, Գորիսում, Ստեփանավանում: Ախտորոշիչ կենտրոնն ունի ցանկացած հետազոտություն կատարելու և հիվանդություններ ախտորոշելու բացառիկ հնարավորություններ և, մասնագետների գնահատմամբ, լավագույնն է մեր տարածաշրջանում:

Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ «Դիագնոստիկա» կենտրոնի գործադիր տնօրեն Արթուր Խաչատրյանը հայտնեց, որ այցելուների 70-80 տոկոսը կենտրոն է դիմում պոլիկլինիկաների և հիվանդանոցների ուղեգրերով: Նրանց ախտորոշումը կատարվում է անվճար: Վճարովի հիմունքներով հետազոտվում են սեփական նախաձեռնությամբ հաճախորդները: Անկախ հետազոտությունների թվից, վճարման գինը 9800 ռուբլի է: Այն փոփոխվում է յուրաքանչյուր 1,5 ամիսը մեկ՝ կախված արժեզրկումից: Այլ կերպ ասած, 20-30 տոկոսի հաշվին իրականացվում է մնացած հիվանդների անվճար սպասարկումը: Սակայն ստեղծված սոցիալ-տնտեսական բարդ իրավիճակում, երբ առողջության հետ կապված խնդիրները մղվել են երկրորդ պլան, օրեցօր նվազում է այցելուների թիվը: Այսպես, եթե հոկտեմբերի 18-23-ը կատարվել է 581 հետազոտություն, ապա անցյալ շաբաթ՝ ընդամենը 191:

Ա. Խաչատրյանը հայտնեց նաեւ, որ դատաքիմիկոսների լաբորատորիայի հետ կապված պատմությունը (այդ մասին հաղորդել էր նաեւ Նոյյան տապանը) սարքովի էր: Թմրանյութեր հայտնաբերելու նպատակով կատարված խուզարկություններն ապարդյուն անցան: Այդ ամենի հետեւանքով մեր հանրապետությունում միակ և բավականին մեծ նշանակություն ունեցող դատաքիմիական լաբորատորիան փակվեց:

ՆՏ

Հայտնագործություն

Հայաստանում ստեղծվել է «Ալպաֆել» դեղամիջոցը

Վերջին ժամանակներս Հայաստանում սկսել են ավելի հաճախ խոսել ինչ-որ հրաշք դեղամիջոցի մասին, որն ատամները բուժում է առանց ցավի, առանց նյարդի հեռացման և բորմեքենայի կիրառման: Նոյյան տապանի թղթակիցը հանդիպում ունեցավ այդ դեղամիջոցի հեղինակներից մեկի՝ Ալբերտ Մասինյանի հետ, ցանկանալով պարզել, թե ինչու նման հիրավի ֆանտաստիկ հնարավորություններ ունեցող դեղամիջոցը մինչեւ օրս լայնորեն չի կիրառվում ոչ Հայաստանում, ոչ էլ աշխարհում:

Մասինյանի խոսքերով, դեղորայքի համաշխարհային շուկա դուրս գալու հարցում միակ խոչընդոտը ԱՄՆ-ում և Կանադայում դրա համապատասխան արտոնագրի բացակայությունն է: Դեռեւս 1992 թ. դեղամիջոցն արդեն արտոնագիր էր ստացել Մոսկվայի արտոնագրային փորձաքննության ինստիտուտում, բայց դրա կեղծումը լիովին կանխելու համար հարկավոր է արտոնագրեր ունենալ ԱՄՆ-ում և Կանադայում: Ինչպիսի՞ն են այդ դեղամիջոցի բուժական հնարավորությունները: Մասինյանի խոսքերով, 1990 թ. 3 ատամնաբույժների՝ Ալբերտ Մասինյանի, Պարգեւ Ենգիբարյանի (այժմ հանգուցյալ) և Ջեյմս Գնունու 11-ամյա աշխատանքի շնորհիվ ստացված «Ալպաֆելը» ատամները մաքրում է ամեն տեսակի փառերից (նույնիսկ բացիլներից և մանրէներից), ինչպես նաեւ գունավորումներից (բացի ֆտորային ծագում ունեցողներից): Այդ պատրաստուկի շնորհիվ ներկայումս հնարավոր է առանց բորմեքենայի օգտագործման հեռացնել քայքայված դենտինը ատամնախոռոչի ներքեւված խոռոչից, այնուհետեւ առողջ դենտինից ստանալ կալցիում կամ ֆոսֆոր, որոնք վերածվում են չլուծվող աղի, որը փակում է դենտինային անցքերը: Այսպիսով, ատամի նյարդի վրա գոյանում է չլուծվող աղի յուրօրինակ շերտ, որը պաշտպանում է նյարդը և միաժամանակ փակում դենտինային ուղին:

Օգտագործելով այդ պատրաստուկը, նույնիսկ ատամի հիվանդության ամենից խորացած դեպքերը կարելի է բուժել 3 այցելության ընթացքում, 2-3-օրյա ընդմիջումներով: «Ալպաֆելի» միջոցով բուժվում է նաեւ պարոդոնտ-պարոդոնտոզը իր բոլոր փուլերում:

Մասինյանի խոսքերով, այդ դեղամիջոցի պատրաստման համար անհրաժեշտ բոլոր բաղադրիչներն արտադրվում են տեղական հումքից, և պատրաստման դժվարություններ փաստորեն չկան:

Մասինյանը նաեւ հայտնեց, որ այդ դեղամիջոցի հիման վրա իրենք մշակել են ատամի հատուկ մածուկ: Դրա արտադրությունն սկսելուն խանգարում է տեխնոլոգիական գծի բացակայությունը, որը հեղինակներն իրենք չեն կարողանում գնել: Այս հարցում նրանց կարող են օգնել հանրապետության շահագրգիռ կազմակերպությունները:

Ամբողջ աշխարհն արդեն գիտի այդ դեղամիջոցի մասին և սպասում է դրան: ԱՄՆ-ում և Կանադայում արտոնագրերի ստացման հարցի հետագա ձգձգման դեպքում հնարավոր է նույնիսկ այդ դեղամիջոցի գողություն և առաջնության կորուստ, որից այնքան վախենում են հեղինակները և պետք է վախենա նաեւ Հայաստանը, որը այդ դեղամիջոցի հայրենիքն է և իր համար ծանր այս ժամանակաշրջանում կկարողանար ֆինանսական էական օգուտ ստանալ այդ պատրաստուկի արտահանությունից, քանի որ հեղինակները մտադիր են «Ալպաֆելի» իրացման միջազգային պայմանագրերի կնքման իրավունքը հանձնել պետությանը:

ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

Լուր

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ ՊՆԴՈՒՄ ԵՆ. «ԱՇԽԱՏԵԼ ԱՅԼԵՎՍ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՉԷ»

Վերջերս ստեղծված Հայաստանի վաճառականների միության (ՀՎՄ) նախագահ Մակիչ Դեմիրյանը, սեփականատեր խանութպանների գործունեությունը կաշկանդող օրենսդրական ու ենթաօրենսդրական արդեն ընդունված եւ նախապատրաստվող ակտերի, ինչպես նաեւ պետական գանձարանն ավելի մեծ չափերի եկամուտներ ապահովող հարկային նոր քաղաքականություն տանելու անհրաժեշտության վերաբերյալ առաջարկություններին տեղյակ պահելու նպատակով, միության նախագահության անդամների հետ միասին հանդիպել է ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանին եւ ՀՀ ԳԽ տնտեսական քննարկումների եւ տնտեսական զարգացման մշտական հանձնաժողովի հրավերով ելույթ է ունեցել հանձնաժողովի նիստում: Ավելացնենք, որ մինչ այդ նույն խնդիրները նա ներկայացրել էր հանրապետության նախագահի խորհրդական Սամվել Գեւորգյանին՝ վերջինիս խնդրանքով:

Իշխանության ներկայացուցիչների հետ այդ հանդիպումներում փաստերով ներկայացվում էին նաեւ մասնավոր առեւտրի շուրջ ծիրող բոլոր այն բացասական երեւույթները, որոնք կամա թե ակամա սեփականատերերին դնում են իրավախախտների վիճակում, դրանից բխող բոլոր հետեւանքներով հանդերձ...

Իսկ ո՞րն են առեւտրի՝ ներկայումս հանրապետության միակ գործող ոլորտի ներկայացուցիչների պահանջները: Դրանք, ըստ էության, սեփական եւ պետական շահերի միասնականացման ցանկություններ են՝ դյուրացնել հարկերի գանձման հետ կապված բյուրոկրատությունը, հասկանալ, թե իրենց ո՞ր կազմակերպությունները եւ ի՞նչ հաճախականությամբ իրավունք ունեն ստուգելու, կարգուկանոն հաստատել հանրապետության հաղորդակցության ուղիներում, առեւտրական գործունեությամբ զբաղվողներին չխեղճացնել՝ թույլ տալով ազատ գործել ի շահ Հայաստանի բարգավաճման, խաղաղ կյանքի արագ ձեւավորման եւ դժվարին վիճակում գտնվող բնակչության բարեկեցության հնարավորին չափերով բարձրացման:

Ինչպես պարզվեց վերոհիշյալ հանդիպումներից եւ նոյեմբերի 7-ին միության անդամների եւ ՀՀ ԳԽ տնտեսական հանձնաժողովի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ կայացած հավաքից, եւ օրենսդիր, եւ գործադիր բարձրագույն մարմիններում այնքան էլ լավ չեն պատկերացնում բոլոր այն դժվարությունները, որոնց բախվում են հանրապետության ապրանքաշրջանառության 60 տոկոսը ապահովող անձինք: Միայն նման անիրազեկությամբ պետք է բացատրել խորհրդարանի լռելյայն համաձայնությամբ կառավարության «առեւտրի կարգավորմանը» ուղղված մեկը մյուսի հետեւից ընդունվող որոշումները (այս շարքում վերջինը առեւտուրը պարտադիր դրամարկղերով կահավորելուն էր վերաբերվում), որոնց արդյունքում ձեռներեց մարդիկ իրենց գործունեության սահմանափակման եւ ավելորդ քաշքշուկի դեմ ոչինչ այլ ելք չտեսնելով, աստիճանաբար հեռանում են Հայաստանից:

Ըստ ՀՄՎ նախագահության անդամ Մանուկ Գասպարյանի, առեւտրով ազատորեն զբաղվելու հնարավորությունը ընձեռելուց հետո իրենց գործունեությունը կաշկանդող եւ սահմանափակող զանազան որոշումների ի հայտ գալուն ուղիղ համեմատական կարգով աճում է ստուգող կազմակերպությունների եւ նրանցում աշխատողների քանակը: Եւ, որպես հետեւանք, պետական գանձարան մուծված հարկերի կրկնակի չափը գերազանցող միջոցներն են մեկնում վերահսկողություն իրականացնող «մեծապատիվ մուրացկանների» գրպանները:

«Մենք մեր պարտքն ենք համարում ֆինանսապես օգնել երիտասարդ հանրապետությանը: Պատրաստ ենք անգամ հարկերի եռապատիկը տալ: Միայն թե դրանք հաստատագրվեն, ինչը մեզ կազատի ավելորդ թղթաբանությունից, հետեւաբար եւ բազմաթեւ ու բազմաքանակ ստուգողների ընդունելու եւ ճանապարհ դնելու վրա ժամանակ ծախսելուց: Համոզված եմ, որ հարկերին եւ նման այլ հարցերին վերաբերող փաստաթղթերը նախեւառաջ ստեղծվում են համապատասխան գերատեսչություններում եւ հետո նոր ընթացք են ստանում վերեւներում: Հակառակ դեպքում այնպես չէր ստացվի, որ վերջնական արդյունքում տուժեին եւ պետությունը, եւ սեփականատերերը, իսկ շահողը՝ նրանց միջեւ կամքը իրականացնող մարդիկ լինեին:

Մեղմ ասած, մինչեւ վերջ մշակված չէ նաեւ դրամարկղերը պարտադրող որոշումը: Մեր մոտավոր հաշվարկներով, բոլոր խանութները այդ սարքավորումներով ապահովելու համար կծախսվի 6-7 մլրդ ռուսական ռուբլի: Մի՞թե հանրապետությունն այնքան հարուստ է դարձել, որ հպատակներին ստիպում է հսկայական այդ գումարը չկեսացնող եւ չսաքացնող հարմարանքների վրա ծախսել:

Մյուս կողմից, ի՞նչ կշահի կառավարությունը, երբ 50-60 հազար վաճառականներն էլ, որոնք աշխատանքով են ապահովում 300-350 հազար մարդկանց, չդիմանալով նույնպես սկսեն ճամպրուկները հավաքել:

Ցանկանո՞ւմ ենք կարգավորել դրամաշրջանառությունը: Դրա համար նախ պետք է բանկերի աշխատանքները կանոնավորել: Ցանկացած ժամանակ սեփական դրամը հետ ստանալու, իսկ ներդրվածները արժեզրկումից ապահովելու երաշխիքներ տալու դեպքում գործարարները դրամը իրենց մոտ պահելու ցանկություն անգամ չեն ունենա», նշեց Մ. Գասպարյանը:

«Անընդհատ ստուգումների այս մրցավազքի պայմաններում մենք պարզապես թեւաթափ ենք լինում: Կառավարությունը գոնե մեկ անգամ թող փորձ կատարի հաշվել, թե գործարար մարդկանցից այս վերջին ժամանակներս քանի՞սն են հեռացել եւ քանի՞սը մնացել: Այդ թվերը, վստահ եմ, լուրջ մտածելու տեղիք կտան:

Եւ ընդհանրապես չենք կարողանում հասկանալ, թե ղեկավար այրերը ինչո՞ւ չեն ուզում լսել մեզ, ինչո՞ւ են ավելացնում ստուգողներին եւ չեն փորձում այս ոլորտը նորմալ օրենքներով կարգավորել: Ինչո՞ւ են այնպես անում, որ հատկապես առավել վնաս հասցվի օրինականորեն եւ խաղաղ ձեւերով աշխատող վաճառականներին: Մենք առաջարկում ենք իշխանություններին՝ եկեք միասին փորձենք ելք գտնել այս ծանր վիճակից: Չէ՞ որ համատարած աղքատության նման պայմաններում, երբ մենք էլ հեռանանք, դրությունը լրիվ անտանելի է դառնալու», ասաց ՎՀՄ-ի նախագահության անդամ Վարդգես Բաղդասարյանը:

Վաճառականներն այսօր պասիվ դիմադրությունից պարզապես հեռանալով, համախմբվելով, իրենց բողոքի ձայնը ձգտում են իշխանություններին հասցնել:

Կլսվի՞ այդ երկխոսությունը: Ընդառաջ քայլեր կարվե՞ն շուկայական հարաբերությունները ստեղծելու իրենց մտադրությունը մեծապես հայտարարող ղեկավար այրերի կողմից՝ առայժմ դժվար է ասել: Արդեն կատարված փոխհամագործակցության առաջին քայլերը որոշակի հույսեր են ներշնչում:

ՅՈՒՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Կարճ

Անդրազգային կուսակցությունը փնտրում է ռազմագերիներին

Անդրազգային ռադիկալ կուսակցությունն աջակցում է Ադրբեջանում, Լեռնային Ղարաբաղում եւ Հայաստանում գտնվող գերիների փոխանակմանը: Ինչպես Սնարք գործակալության թղթակցին հայտնեց Ռադիկալ կուսակցության Հայաստանի համակարգողը, գլխավոր խորհրդի անդամ Վիկտորիա Տեր-Նիկողոսյանը, հայ եւ ադրբեջանցի ռադիկալներն արդեն հանդիպել են Թբիլիսիում եւ տեղեկություններ են փոխանակել: Իսկ կուսակցության գլխավոր խորհրդի անդամ Մասովա Ծագարելին բազմիցս եղել է Բաքվում, Երեւանում եւ Ստեփանակերտում ու օգնել է մի շարք պատանդների հայտնաբերելուն, որոնք մինչ այդ համարվում էին զոհված:

Դեկտեմբերի սկզբին Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի ռադիկալները հրավիրված են Բրյուսելում Եվրախորհրդարանին կից մահապատիժը վերացնելու լիգայի գրանցման արարողությանը մասնակցելու: «Հույսով ենք, որ երկու հանրապետությունների ներկայացուցիչների այդ հանդիպումը ոչ միայն կօգնի տեղեկություններ հավաքել գերիների մասին, այլեւ կնպաստի դիրքորոշումների հասկացմանը»: Սնարք

Ինգուրիի հէկ-ը կկանգնեցվի 15 օրով

Մոտ օրերս Վրաստանի բնակչությունը կանցնի էլեկտրաէներգիայի նորմավորված սպառման: Այդ մասին նոյեմբերի 9-ին Սնարքին հայտնեցին Վրացէներգոյում: Էլեկտրականությունն առանց սահմանափակման կկարողանան սպառել միայն առաջին անհրաժեշտության օբյեկտները:

Այդ միջոցառումը պայմանավորված է նրանով, որ Ինգուրիի հէկ-ը 15 օրով կանգնեցվելու է աշխատանքային նորոգման համար: Այդ օրերին ամբողջ բեռնվածությունը կընկնի Թբիլիսիի ՋԷԿ-ի վրա, որտեղ գործարկվել է 800 մեգավատ հզորությամբ նոր էներգաբլոկ: Սնարք

Բիզնես

ՄԱՊ. Նոր հնարավորություններ Հայաստանի համար

Հայաստանի գործարար շրջանակները Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի միջոցով հնարավորություն ունեն հաղորդակցվելու բիզնեսի համաշխարհային պրակտիկային: Նոյեմբերի 25-ին լրանում է մեկ տարին այն օրից, ինչ Հայաստանի Հանրապետության առեւտրաարդյունաբերական պալատը դարձել է Միջազգային Առեւտրական պալատի (ՄԱՊ) անդամ՝ «ազգային անդամ»-ի կարգավիճակով: ՄԱՊ-ը (որի շտաբ-բնակարանը գտնվում է Փարիզում) ոչ կառավարական կազմակերպություն է, որն օժանդակում է միջազգային ձեռներեցության զարգացմանը: Նրա մեջ միավորված են աշխարհի 110 երկրներ: ՄԱՊ-ը խորհրդատվական կարգավիճակ ունի Միավորված Ազգերի Կազմակերպությունում եւ սերտ հարաբերությունների մեջ է Սակագների եւ առեւտրի հարցերով գլխավոր համաձայնագրի (ՍԱԳՀ), Տնտեսական փոխազդեցության եւ զարգացման կազմակերպության (ՏՓԶԿ), շատ այլ միջկառավարական եւ ոչ կառավարական մարմինների հետ: Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հարցերին պատասխանում է Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի միջազգային բաժնի խորհրդատու ՍՈՖՅԱ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆԸ:

— Պատմեցեք, խնդրեմ, Միջազգային Առեւտրական պալատի նպատակների եւ խնդիրների մասին:

— ՄԱՊ-ի հիմնական նպատակը զարգացած եւ զարգացող երկրներում մասնավոր ձեռներեցության շահերի պաշտպանությունն է: ՄԱՊ-ը լայն ընդգրկում ունեցող գործնական ծառայություններ է ներկայացնում գործարար շրջանակներին, ներառյալ Միջազգային արբիտրաժային դատարանը, Փարիզում գտնվող ՄԱՊ-ի Միջազգային գործնական օրենսդրության եւ պրակտիկայի ինստիտուտը, Լոնդոնում գտնվող Կեղծարարությունների քննությամբ զբաղվող գրասենյակը եւ այլն: Գործելով միջազգային բիզնեսի բոլոր ոլորտներում, ՄԱՊ-ը օժանդակում է միջազգային կապերի հաստատմանը, գործարար շրջանակների եւ նրանց կազմակերպությունների փոխըմբռնմանը, դրանով իսկ աջակցելով երկրների տնտեսական աճին եւ ազատ առեւտրի զարգացմանը:

ՄԱՊ-ի խնդիրների մեջ է մտնում միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների շրջանակներում կատարվող միջազգային առեւտրի եւ ներդրումների հարցերով կարեւոր որոշումների ընդունման գործընթացում բիզնեսի շահերը առաջնայնացնելը: ՄԱՊ-ի հիմնական խնդիրներից է նաեւ ԱՊՀ-ում շուկայական տնտեսական ձեւավորմանն աջակցելը, զարգացող երկրներին օգնություն ցուցաբերելը, Արեւելյան Եվրոպայի եւ դեպի շուկայական տնտեսություն անցում կատարող երկրներին ներդրումներ տրամադրելը: Այս երկրներին օգնություն ցուցաբերվում է նաեւ նրանց փորձագետների կատարելագործման, խորհրդակցությունների, սեմինարների, գիտաժողովների անցկացման ձեւով:

— Ո՞րն է ՄԱՊ-ին Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի անդամակցության առավելությունը:

— Դա թույլ կտա պալատին, իսկ նրա միջոցով նաեւ հայ բիզնեսմեններին ու ձեռներեցների կազմակերպություններին մասնակցել միջազգային տեխնիկական հանձնաժողովների աշխատանքներին, նոր ապրանքներից գործնական տեղեկացվածություն ստանալ, մասնակցել ՄԱՊ-ի հովանավորությամբ կազմակերպվող կոնգրեսներին, խորհրդակցություններին եւ այլ միջոցառումներին: Ավելին, ՄԱՊ-ին Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի անդամակցությունը Հայաստանին իրավունք կտա մասնակցել իր տնտեսական զարգացումը նպաստող միջազգային ծրագրի մշակմանն ու իրականացմանը:

Դառնալով ՄԱՊ-ի անդամ, Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատը ոչ միայն հնարավորություն է ունենում ստանալ միջազգային բիզնեսի տարբեր ոլորտներին վերաբերող հիմնավոր տեղեկատվություն, այլեւ պարտավորություն է ստանձնում միջազգային այդ կազմակերպությանը համակողմանիորեն տեղեկացնել ազգային տնտեսության եւ հանրապետությունում ձեռներեցության վիճակի մասին: ՆՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA

Հատուկ դասընթացների բաժինը
հրավիրում է Ձեզ եւ Ձեր ընկերներին ունկնդրելու

Հայաստանի Հանրապետությունում
Եգիպտոսի ժամանակավոր հավատարմատար
Պատվարժան Ահմեդ Ֆուադ Մոհամեդ Ռասլանի

«Արաբ-իսրայելյան խաղաղության գործընթացը որպես ժամանակակից միջազգային հարաբերությունների տիպօրինակ» թեմայով դասախոսությունների շարքը:

Դասախոսությունները տեղի կունենան.
ուրբաթ՝ նոյեմբերի 12, ժամը 17:30-19:30
ուրբաթ՝ նոյեմբերի 19, ժամը 17:30-19:30
ուրբաթ՝ դեկտեմբերի 3, ժամը 17:30-19:30

Հասցեն՝ Մարշալ Բաղրամյան 40
փոքր դահլիճ:
Անգլերենից հայերեն թարգմանությունը ապահովվում է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA

University extension
Cordially invites You and Friends
to a lesture series by

THE HONORABLE AHMED FOUAD MONAMED RASLAN
Charge D'Affaires
Embassy of Egypt in Armenia

On "The Arab-Israeli Peace Process as a Model for Contemporary International Relations"

To be held on;
Friday, November 12, 1993, 5:30- 7:30 p. m.
Friday, November 19, 1993, 5:30- 7:3 p. m.
Friday, Desember 3, 1993, 5:30- 7:30 p. m.

In the small auditorium of the American University of Armenian, 40 Marshall Bagramian Street.
Simultaneous translation will be provided from English into Armenian.

digitised by A.R.A.R.@

Աշխարհ

«Գորշ գայլը» ծուղակն ընկավ

1981 թվականի մայիսի 13-ին Վատիկանում Հովհաննես-Պողոս պապի վրա կրակող թուրք ահաբեկիչ Ալի Աղջայի հանցակիցը ահա արդեն մի քանի տարի նստած է ֆրանսիական բանտում թմրադեղերի մաքսանենգության համար: Նրա անունն է Օրալ Չելիք, սակայն մինչեւ այսօր նա փորձում էր խոյս տալ մի այլ մարդու տեղ եւ թաքցնել իր առնչությունը մահափորձին:

Անհերքելի ապացույցների ճնշման տակ Օրալ Չելիքը խոստովանեց, որ ինքն էլ «Գորշ գայլեր» ահաբեկչական կազմակերպության անդամ է եւ մահափորձի պահին գտնվում էր Աղջայի կողքին: Առաջին օրվանից «Աղջայի գործով» զբաղվող քննիչ Անտոնիո Մարինին հայտարարեց, որ իտալական իշխանությունները Ֆրանսիայում բանտարկվածին վաղուց էին կասկածում որպես Աղջայի հանցակցի: Նույն բանը ենթադրում էին նաեւ թուրքական իշխանությունները: Սակայն Ֆրանսիայում այդ փաստարկները համարեցին անբավարար:

Իսկ Չելիքը հայտարարում էր, որ իր անունը ոչ թե Օրալ է, այլ Հասան, եւ որ ինքը ոչ մի կապ չունի Սուրբ Պետրոսի հրապարակում հնչած կրակոցների հետ: Նա այդ վարկածն էր ոլորում նաեւ այն բանից հետո, երբ նրան լուսանկարով ճանաչեց Աղջան: Իսկ ֆրանսիական իշխանությունների համար դա անբավարար եղավ, եւ նրանք համառորեն հրաժարվում էին ի դեմս Չելիքի ճանաչել այն մարդուն, որը մահափորձ էր կատարել Հռոմի պապի վրա:

Երբ Չելիքը ընդունեց իր մեղքը, իտալական ենթակա մարմինները հարցում ներկայացրին հանցագործին Իտալիային հանձնելու մասին: Քննիչ Մարինին գտնում է, որ Չելիքի հարցաքննությունները եւ Հռոմի Ռեբիբբիա բանտում ցմահ բանտարկության դատապարտված Աղջայի հետ նրա առերեսումը թույլ կտան խորհրդավորության վարագույրը բարձրացնել, որը մինչեւ հիմա ծածկում է Վատիկանում կատարված մահափորձի շատ մանրամասնությունները:

Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ իտալական ենթակա մարմինները շեշտը դնում էին այսպես կոչված «բուլղարական հետքի վրա»: Հռոմի պապի վրա մահափորձ կազմակերպելու մեղադրանքով բանտարկվել էր Բուլղարիայի քաղաքացի Անտոնովը, որն իտալական բանտում եւ տնային կալանքում անցկացրեց երկուսուկես տարի, իսկ հետո ազատվեց «հանցանքների բացակայության պատճառով»: Պահանջվեց մի քանի տարի, որպեսզի հետաքննությունը համոզվեր «բուլղարական հետքի» սնանկության մեջ եւ բռնի զբաղվեր «Գորշ գայլերի» վարկածով ու թմրադեղերի բիզնեսի նրանց հանցակիցներով:

Սեւծովյան նավատորմը պաշտպանում է Վրաստանի ուղիները

Վրաստանի նավահանգիստների եւ ցամաքային ճանապարհների պաշտպանությունն այսօր իրականացնում են 750 ռազմածովայիններ եւ Ռուսաստանի Սեւծովյան նավատորմի 40 միավորներ, նոյեմբերի 9-ին Սնարկին հայտնեցին Վրաստանի պաշտպանության նախարարությունում: Փոթիում ստեղծվել է նաեւ Ռուսաստանի Սեւծովյան նավատորմի զինվորական դատախազություն:

Նույն աղբյուրի տվյալների համաձայն, ծովային հետեւակայինները շուտով պաշտպանության տակ կառնեն նաեւ Բաթումի նավահանգիստը, ինչպես նաեւ Արեւմտյան Վրաստանի կամուրջներն ու մյուս հաղորդակցությունները: Սնարկ

Ռուսաստան

Ի՞ՆՉ ՏՎԵՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԲԱԼԱԴՅՈՒՐԻ ԱՅՑԸ ՄՈՍԿՎԱ

Փարիզում համոզված են, որ Ռուսաստանը Եվրոպայում պետք է խաղա առաջատար դեր: Այդ մասին Ֆրանսիայի վարչապետ Էդուար Բալադյուրը հայտարարեց Մոսկվայում տեղի ունեցած հանդիսավոր ընթրիքի ժամանակ: Վիկտոր Չեռնոմիրդինն իր հերթին, Եվրոպայի եւ հատկապես Ֆրանսիայի հետ փոխշահավետ համագործակցությանը ցանկացավ «ունենալ ավելի ուժեղ լիցքավորում բոլոր ուղղություններում»:

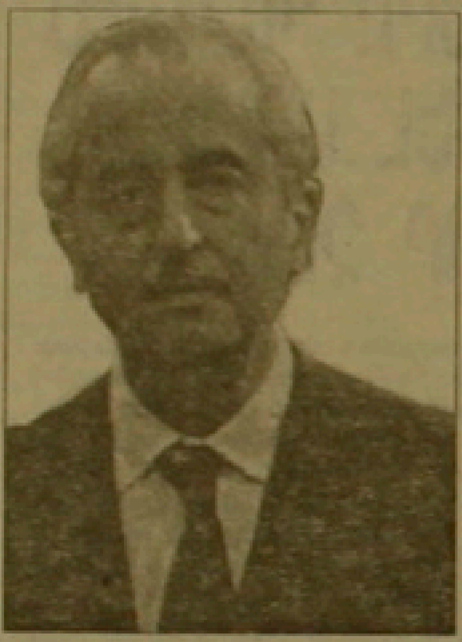

Արդեն հայտնի տարվա ընթացքում Ֆրանսիան Ռուսաստանի կայուն դաշնակիցն է: Սակայն, ի տարբերություն նախկին ժամանակների, երբ Անտանտի դաշինքը ստեղծվել էր Գերմանիայի դեմ, այսօր, ինչպես ֆրանսիական վարչապետի հետ հանդիպման ավարտին ասաց Անդրեյ Կոզիրեւը, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի միջեւ հատուկ հարաբերությունները երրորդ կողմի դեմ ուղղված չեն: Զարգացնելով այդ միտքը Էդուար Բալադյուրը հայտարարեց, որ Ռուսաստանը կարեւորագույն դեր պետք է խաղա նաեւ համախմբված Եվրոպայի կառուցման գործում: Իր հերթին, Ռուսաստանը գտնում է, որ խոսքը պետք է լինի ոչ միայն քաղաքական, այլեւ տնտեսական ինտեգրացիայի մասին: Ընդ որում, եվրոպական համակարգությանը Մոսկվայի միանալու մասին տեսակետները շատ բանում համընկնում են. երկու երկրները գտնում են, որ այն պետք է լինի աստիճանաբար, փուլային: Ճիշտ է, այստեղ նրանք դնում են տարբեր շեշտեր: Երբ Ռուսաստանը պնդում է, որ իրեն տրվի ինչ-որ անցումային ժամանակաշրջան, որտեղ Ռուսաստանի արտահանման ֆիրմաների նկատմամբ օրենսդրությունից որոշ բացառություններ արվեն, ապա Ֆրանսիան անհանգստացած է, որ եվրոպական շուկաները կներխուժի ռուսաստանյան մրցունակ արտադրությունը: Ինչ վերաբերում է երկկողմ առեւտրին, ապա կողմերը արտահայտվեցին 1992 թվականի 3,2 միլիարդ դոլարի մակարդակի պահպանման օգտին:

Քաղաքական մերձեցման հեռանկարներն ավելի բարենպաստ են թվում: Ելցինի հետ Բալադյուրի բանակցությունների կարեւորագույն թեման եղավ Եվրոպայում կայունության եւ անվտանգության մասին պակտի նախագծի քննարկումը, որը Ֆրանսիան առաջարկել է շահագրգռված երկրներին, այդ թվում նաեւ Ռուսաստանին: Ռուսաստանի նախագահը հյուրին ծանոթացրեց վերջերս ընդունված ռուսաստանյան ռազմական դոկտրինին: Որոշվեց ռազմական հարցերով խորհրդակցությունները շարունակել: Այդ կապակցությամբ նորից շոշափվեց միջուկային զենքի ապամոնտաժման հարցում Ռուսաստանին աջակցելու խնդիրը: Հիշեցնենք, որ համաձայն վերջերս ստորագրված համաձայնության, Փարիզը հատկացնում է 400 միլիոն ֆրանկ:

Բալադյուրը հավանություն տվեց նաեւ Ռուսաստանի առաջարկությանը Մոսկվայում Մեծ յոթնյակի հանդիպմանը արտգործնախարարների եւ ֆինանսների նախարարների մակարդակով: 1994 թվականի հունվարին նախատեսվող հանդիպման ժամանակ կքննարկվեն Յոթնյակի կողմից Ռուսաստանին հատկացվող օգնության մասին հարցեր: Ի դեպ, 1990 թվականից սկսած Ֆրանսիան ռուսաստանյան բարեփոխումների աջակցմանն արդեն հատկացրել է 30 միլիարդ ֆրանկ (մոտ 5,5 միլիարդ դոլար):

"Комерсант", 3 նոյեմբեր, 1993

Կանադա

Պահպանողականների պարտություն եւ ազատականների հաղթանակ

Հոկտեմբերի 26-ին Կանադայում անցկացված դաշնակցային ընտրություններում պահպանողական կուսակցությունը իշխանության 9 տարիներից հետո ջախջախիչ պարտություն կրեց: Նախկին 155 պատգամավորների դիմաց բանեցնելով ընդամենը երկուսը, կուսակցությունը հայտնվել է անհետացման եզրին եւ չի կարող նույնիսկ խորհրդարանային խմբակցություն կազմել: Նման բան երբեւէ չէր եղել Կանադայի պատմության մեջ: Ինչ վերաբերում է արդեն նախկին վարչապետ տիկին Կիմ Քեմփբելին, որը դեռ երեկ քաղաքական նոր խաղի աստղն էր համարվում, ապա նա տեղ զբաղեցրեց ընկնող աստղերի շարքում:

Ժան Կրետյեն

Դեռ երկու ամիս առաջ, ընտրարշավի սկզբում, բոլոր հարցումների համաձայն, Քեմփբելը լավագույն վարչապետն էր ընտրողների համար: Ավաղ, կառավարության ղեկավարի պաշտոնն զբաղեցրած առաջին կինն իշխեց ընդամենը 123 օր: Պարտություն կրելով նույնիսկ սեփական «միջնաբերդում»՝ Վանկուվերում, նա ներկա գտնվեց իր կուսակցության երբեւէ կրած ամենածանր պարտությանը:

Սակայն պահպանողականների աղետալի պարտության միակ պատճառը Կիմ Քեմփբելը չէր: Նրա ախոյանը՝ ազատական Ժան Կրետյենը, գիտակցում էր աղետի չափերը, երբ երկրին շնորհակալություն էր հայտնում վստահության համար: Նկատի ունենալով երկրի տնտեսական ծանր վիճակը, պահպանողականների պարտությունը կարելի է տրամաբանական համարել: Ընտրությունների հետեւանքով ներկայացվեց Կանադայի քաղաքական ամբողջ խճանկարը, եւ դաշնության միասնությունը կարող է լուրջ փորձության ենթարկվել:

Իրոք, ազատականների «փոխվելուց» բացի, իրական հաղթանակ են տարել շրջանային կուսակցությունները: Քաղաքականության դաշնակցային թատերաբեմում դրանց ներխուժումը կանխագուշակում է խորհրդարանային ամբողջի նոր ձեւեր: Մի կողմից Լյուսիեն Բուշարի քվեբեկյան բլոկն է, որն ընդամենը երկուամյա գոյությունից հետո Օտտավայում պաշտոնական ընդդիմություն կազմեց 54 պատգամավորներով: Մյուս կողմից 52 պատգամավորներով Փրեստոն Մենինգի բարեփոխական կուսակցությունն է: Առաջին հայացքից այդ երկու անձինք իրենց կուսակցություններով հանդերձ արտահայտում են արմատապես տարբեր ձգտումներ: Մենինգը անգլախոս արեւմուտքի ներկայացուցիչն է, իսկ Լյուսիեն Բուշարը ֆրանսախոս Քվեբեկի շահերի արտահայտիչը եւ կարողացել է զուգորդել ազգայնականությունն ու ֆեդերալիզմը: Լյուսիեն Բուշարը Փարիզում դաշնակցային դեսպան էր, իսկ 1990 թ. դարձել է քվեբեկցիների ազգայնականության արտահայտիչը, որի հետեւանքով «անկախության Ռասպինյակ» մականունն է ստացել: Բարեփոխական կուսակցության ղեկավար Փրեստոն Մենինգը Ալբերտայի եւ Բրիտանական Կոլումբիայի նահանգներում հայտնի է դարձել իր պոպուլիստական արշավանքով, որն ուղղված է իշխող վերնախավի, դաշնակցային ծախսումների եւ ֆրանսախոսների «քմահաճույքների» դեմ:

Այսպիսով, Քվեբեկյան բլոկի եւ բարեփոխական կուսակցության միաժամանակյա հաղթանակը լավ արտացոլում է երկրի բնակչության անվստահությունը Կանադայի երկու խոշոր ավանդական կուսակցությունների: 1979 թվականից ի վեր դաշնակցային նախորդ չորս ընտրությունների ժամանակ պահպանողականներն ու ազատականները համատեղ երբեք քվեների 75 տոկոսից պակաս չէին ստացել: Այս անգամ նրանք ստացան հազիվ 57,7 տոկոս: Այս նահանջն իրականում արտացոլում է կանադական ֆեդերալիզմի փակուղային վիճակը: 126-ամյա գոյությունից հետո այն փորձում է երկրորդ շնչառություն ստանալ Կանադայի իրականության բազմազանությունն ավելի լավ արտահայտելու համար: Դա այդ ընտրությունների երկու մեծ հաղթողների՝ Ժան Կրետյենի եւ Լյուսիեն Բուշարի խնդիրն է: Տարօրինակն այն է, որ նոր վարչապետը եւ Քվեբեկյան բլոկի ղեկավարը երկուսն էլ քվեբեկցի են եւ ֆրանսախոս: Սակայն Օտտավայի նվիրյալ Ժան Կրետյենը համոզված ֆեդերալիստ է: Մինչդեռ Քվեբեկի նոր կուռք Լյուսիեն Բուշարը արդեն հայտարարել է ծրագրել իր նահանգի ինքնիշխանության վերաբերյալ, որը պետք է տեղի ունենա նախ տարվա նահանգային ընտրություններից հետո:

Le Point, 5 նոյեմբեր, 1993

Ռուսաստանում ոսկին կթանկանա

«Սեւերվոստոկզոլոտո» ձեռնարկության ղեկավարները հայտարարեցին, որ եթե ոսկու գնագոյացման մեխանիզմները Ռուսաստանում մնան նույնը, ապա 1994 թ. սկզբին նրա գինը կաճի 5 անգամ: Միավորման գլխավոր ինժեներ Անատոլի Սեմենովի խոսքերով, 1992 թ. ոսկու գինը ձեւավորվում էր հետեւյալ կերպ. ընդհանուր բիրժայի ոսկու կրամի մեկ գրամի արժեքը բազմապատկվում էր Ռուսաստանում գործող ռուբլի-դոլար հարաբերությամբ: Իսկ 1993 թ. հունվարից սկսած դոլարի կուրսի արհեստական զսպում, ինչ պատճառով էլ իջավ ոսկու գինը: Սեմենովը նաեւ նշեց, որ ոսկու արտադրությունն արդեն 2 տոկոսով իջեցվել է: ՆՏ

Լուրերի հոսք

ԿԺԴՀ-ն պատրաստ է պատերազմի

«Երկխոսությանը պատասխանել երկխոսությամբ, պատերազմին՝ պատերազմով», հայտարարեց ԿԺԴՀ ժողովրդական զինված ուժերի փոխնախարար, փոխմարշալ Կիմ Գվան Դինը «Նոդոն սինմուն» թերթին տված հարցազրույցում: Փոխնախարարը Սեուլին մեղադրեց Կորեական թերակղզում իրադրությունը պատերազմի հասցնելու մտադրության մեջ: «Այնպես է ստացվում, որ այժմ միջուկային խնդրի սրությունը հաշտությամբ կամ բանակցություններով թուլացնելու հնարավորություն չկա, առանց նա, եւ մենք չենք կարող անընդհատ հենվել միայն բանակցությունների վրա: Մենք պատրաստ ենք պատերազմի»: ԱՄՆ-ը ԿԺԴՀ-ի հետ բանակցությունների երրորդ փուլը չի սկսի, քանի դեռ նա չի թույլատրել իր միջուկային օբյեկտների միջազգային տեսչական ստուգումների անցկացում: ԿԺԴՀ-ն նաեւ պետք է միջուկային խնդրի շուրջը լուրջ երկխոսություն սկսի Կորեայի Հանրապետության հետ: Նոյեմբերի 4-ին Վաշինգտոնի այդ դիրքորոշման մասին Տոկիոյում հայտարարեց ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Լես Էսպինը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Ուկրաինայի միջուկային զենքը եւ ԱՄՆ-ը

Ուորեն Քրիստոֆերը Սենատի հանձնաժողովում մեկնաբանեց Ուկրաինա կատարած իր ուղեւորությունը եւ հայտնեց, որ այս հանրապետությունն իր տարածքում գտնվող ստրատեգիական հարձակողական սպառազինության նկատմամբ [illegible] է իր պարտավորությունները: Նա հայտարարեց, որ Ուկրաինան լիարժեք տնտեսական օգնություն չի ստանա, եթե չմիանա միջուկային զենքի չտարածման պայմանագրին: «Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը չնշեց այս պայմանագրին Ուկրաինայի միանալու ժամկետները: Հենց այստեղ է բարդությունը: Եւ հենց այս խնդրի վերաբերյալ էլ մենք պետք է ճնշում գործադրենք», ընդգծեց Քրիստոֆերը: Մինչդեռ Լվովի քաղաքային թերթերից մեկը մի տեղեկանք է հրապարակել, որտեղ նշվում է, թե Ուկրաինայում այժմ կա 176 միջմայրցամաքային հրթիռ 1240 միջուկային լիցքերով: Ուկրաինայի տարածքում տեղավորված միջուկային զենքի գումարային հզորությունը, ըստ մասնագետների հաշվարկի, հավասար է Հիրոսիմայի վրա գցված 36 հազար 250 ռումբի: Դրանից բացի, Ուկրաինայում գտնվող ծանր ռմբակոծիչները զինված են 400 միջուկային լիցքերով: ՆՏ

Կուբային առնչվող նոր որոշում

ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովը Միացյալ Նահանգներին կոչ է արել ամենասեղմ ժամկետներում դադարեցնել Կուբայի տնտեսական, առեւտրական եւ ֆինանսական շրջափակումը եւ ձեռնպահ մնալ ազատ առեւտրի ու նավագնացության ազատությունը սահմանափակող օրենքների ընդունումից, ասվում է Ընդհանուր ժողովի ընդունած բանաձեւում: Դրա օգտին քվեարկել է 88 պետություն, 57-ը (այդ թվում Ռուսաստանը) ձեռնպահ է մնացել, դեմ են հանդես եկել Ալբանիան, Իսրայելը, Պարագվայը եւ ԱՄՆ-ը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Ելցինը հանդիպեց Լիտվայի նախագահի հետ

Կրեմլում կայացավ Բորիս Ելցինի պաշտոնական հանդիպումը Լիտվայի նախագահ Ալգիրդաս Բրազաուսկասի հետ: Հանդիպումից հետո, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Լիտվայի նախագահը նշեց, որ բարեկամության մթնոլորտում կայացած խորհրդակցության ժամանակ քննարկվեցին երկու երկրների համար մեծ կարեւորություն ներկայացնող հարցեր: Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց Ռուսաստանի վարչապետի Լիտվա այցելելու մասին: Բրազաուսկասն ընդգծեց, որ Լիտվայից զորքերի դուրսբերումը անցավ շատ հաջող: Բրազաուսկասը Ելցինին նվիրեց իր «Առանձնացման լիտվերեն» գիրքը: ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրեր Հուր

Էստոնիայից ռուսական զորքերի դուրսբերման շուրջը

Էստոնիայից ռուսական զորքերի դուրսբերման վերաբերյալ սկզբունքային որոշում կարող է ընդունվել միայն բարձր մակարդակով, ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտարարեց Էստոնիայի Կառավարության արտգործնախարար Տրիվիմի Վելլիստեն: Նա գտնում է, որ Մոսկվայի հոկտեմբերյան իրադարձություններից հետո հնարավորություն է ստեղծվել Ռուսաստանի հետ համաձայնության հասնելու հանրապետությունից նրա զորքերի դուրսբերման շուրջը: Նախարարի խոսքերով վերջնական տարեթիվը կորոշի միայն նախագահներ Լենարտ Մերիի և Բորիս Ելցինի մակարդակով, «իսկ այժմ ետ կմնան միայն տեխնիկական հարցեր»:

Սոչիական տան պաշտպանները նորից կվերադառնան

Ռուսաստանի Դաշնակցային ժողովի ընտրությունների շարքում Յակուտիայի ընտրողները նորից համարյա են ՌԴ նախկին ժողովրդական պատգամավորներին Սախա Հանրապետությունից` Զոյա Կորնիլովային և Անդրեյ Կրիվոշապկինին, որոնք անսասան մնացին Սոչիական տան իրենց տեղերում: Կվերադառնան նաև նախկին ժողովրդական պատգամավորներ Դմիտրի Բոլբաչինը և Վալերի Կորոտեչենկոյին, որոնք ստորագրել էին իրենց գործընկերների պաշտպանությանն ուղղված կոչը:

Սնարք

Հյուսիսային Օսիան անվանափոխվեց

Դաշնակցային Ռուսաստանի կազմում Հյուսիսային Օսիայի Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունը որոշում ընդունեց այսուհետև կոչվել Հյուսիսային Օսիայի Հանրապետություն: Խորհրդարանի ընդունված որոշման մեջ նշվում է, որ 1994 թ. ընթացքում թույլատրվում է նախկին անվանմամբ բլանկների, կնիքների և գործավարության այլ պարագաների օգտագործումը:

Սնարք

Ստալինը կվերադառնա հայրենիք

Իոսիֆ Ստալինի ազգականները որոշել են հանձնել նրա դիակը Հյուսիսային Օսիա տեղափոխելու թույլտվություն: Այս որոշման ընդունել է Ջուգաշվիլիների ընտանեկան խորհուրդը Վլադիկավկազում: «Ժողովրդի հոր» դիակի վերաթաղման կազմակերպությամբ ստեղծված հատուկ հանձնաժողովի նախագահ, Ռուսաստանի պետական Դումայի պատգամավորության թեկնածու Ավրամ Ձիցոևը հայտարարեց, որ Իոսիֆ Ջուղաշվիլին օսեր էր և պետք է վերադառնա իր պատմական հայրենիք: Ձիցոևը հայտնեց նաև, որ իրենց շարժումը ստեղծվել է վերջին ժամանակներս Ռուսաստանի քաղաքացիական լուսավորության միջոցներում պարբերաբար հայտնվող ԽՍՀՄ հայտնի գործիչներին Կրեմլի պատից վերաթաղելու հնարավորության պատճառով:

Սնարք

Չեխիան «Մերսեդեսներ» կարտադրի

Չեխիայի Հանրապետության արդյունաբերության և առևտրի փոխնախարար Ուլդրիխ Սաբեկան հայտնեց, որ գերմանական «Մերսեդես-Բենց» կոնցեռնը հետաքրքրված է Չեխիայի Հանրապետությունում իր նոր ավտոմեքենաների արտադրություն հիմնելու հարցով: Թեկնածու երկրների թվում են նաև Անգլիան, Ֆրանսիան և հենց Գերմանիան: Չեխիան գերմանական ավտոմոբիլային ապրանքների է երեք խոշոր Պլզեն, Բռնո և Օլոմոուցը: Են թադրվում է, որ 1996 թ. նոր հավաքման գործարանի հոսքագծերից դուրս կգան «Vision 2000» նոր միջին դասի 200 հազար մարդատար ավտոմեքենա 20-30 հազար մարկ արժողությամբ: Գերմանական կոնցեռնի ներդրումների ծավալը գումարը կկազմի 15 միլիարդ կրոն: Գործարանում կարող են աշխատել 2500 մարդ:

Սնարք

Մշակույթ

Անձնակազմներ Արշավես Մկրտչյանի, Վարդանի Խաչատրյանի, Սամվել Աբրահամյանի, Լևոն Խոջա-Էյնաթյանի հետ նվագախումբը կատարեց Բախի, Ստրավինսկու, Շոպենի, Էդվարդ Միրզոյանի ստեղծագործություններ: Պրոֆեսոր Արմեն Բուդաղյանը բարձր գնահատեց նորաստեղծ նվագախմբի կատարողական արվեստը, դրանց նաև իր հուշերը Զարեհ Սահակյանցի մասին, երբ 50-ական թվականներին տակավին երիտասարդ ջութակահարը հիմնադրեց կամերային առաջին նվագախումբը, որն աշխատում էր նույն ծանր պայմաններում, առանց աշխատավարձի, բայց մեծ նվիրումով, ինչպես այսօր «Սերենադ» կամերային նվագախումբը:

Երեկոն մի գեղեցիկ հուշամատյան էր այդ զարմանալի արվեստագետի, մանկավարժի, երաժիշտ-կազմակերպչի, լայն ճանաչում ունեցող անհատի մասին: Զարեհ Սահակյանցի մասին անմոռանալի հուշեր ունեին ռասենկ կոմպոզիտոր Էդվարդ Միրզոյանը, պրոֆեսոր և նրա առաջին դասատու Դոմբաևը, ջութակահար Արշավես Մկրտչյանը, գրող Գևորգ Էմինը:

53 տարի առաջ արվեստագետ, բայց մեծ ավանդ բողեց կամերային արվեստի տարեգրության

Կամերային արվեստի մեծ երախտավորը

Նոյեմբերի 6-ին Կամերային երաժշտության տանը հիասքանչի երեկո էր՝ նվիրված արվեստի վաստակավոր գործիչ, պրոֆեսոր Զարեհ Սահակյանցի ծննդյան 60-ամյակին: Մեծ արվեստագետի լավագույն ավանդույթները շարունակող երիտասարդ երաժիշտների «Սերենադ» կամերային նվագախումբը (գեղարվեստական ղեկավար և դիրիժոր Էդուարդ Թոփչյան) ներկայացրեց դասական երաժշտության մի ընտրանի:

ռում: Կատարեց Ալեքսանդր Հարությունյանի, Ալեքսանդր Անենյանի ստեղծագործություններ, Կոմիտասի «Պատարագի» փոխադրությունները կամերային նվագախմբի համար: Այսօր էլ շարունակում են գործել նրա հիմնադրած կամերային նվագախումբը, Արամ Խաչատրյանի անվան լարային քառյակը (վերջինիս նոր անվանակոչումը ջութակահարի վաղեմի երազանքն էր), կամերային երաժշտության ամբիոնը Կոմիտասի անվան երաժշտանոցում:

Զարեհ Սահակյանցի անունն էր կրում նաև Արզվյանի երաժշտական դպրոցը: Խորհրդանշական էր երեկոյի ավարտին երիտասարդ երաժիշտների «Սերենադ» կամերային նվագախմբի կողմից Էդուարդ Միրզոյանի սիմֆոնիայի կատարումը: Առաջին անգամ այդ սիմֆոնիան նվագարկել է Զարեհ Սահակյանցը:

Մեծ արվեստագետի անմահության խորհուրդը գեղեցիկ բնորոշեց բանաստեղծ Գևորգ Էմինը. «Երբ ժամից հետո նկարիչը դառնում է գույն, բանաստեղծը բառ, այդպես ջութակի հնչյունները լսելիս միշտ կհիշվի նաև ջութակահար Զարեհ Սահակյանցի անունը»:

ԳԱՅԱՆԵ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Ինչ է պատահել քեզ, Ալլա՛

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում ունեցած մեկամսյա հյուրախաղերից հետո Ալլա Պուգաչովան հոկտեմբերի 29-ին վերադարձավ Մոսկվա և մի քանի օր անց մեկնեց Եկատերինբուրգ` ամիսներ առաջ եղած պայմանավորվածության համաձայն նույր ունենալու տեղի երաժշտասերների առջև:

Սակայն պարզվեց, որ նա երգել չի կարող: Օգնության հասած բժիշկների վճիռն անողոք էր. թե երգուհին ուզում է վերջնականապես վնասել ձայնալարերը, գոնե 2 ամիս նա ոչ միայն չպիտի երգի, այլև բարձրաձայն խոսելու իրավունք չունի: Համերգի կազմակերպիչները ստիպված էին ներողություն խնդրել Պուգաչովայի երկրպագուներից: Իսկ նրա ղեկավարած երգի թատրոնն այս կապակցությամբ դադարեցրեց բոլոր ներկայացումները` ծրագրից հանելով նույնիսկ Ամանորի առթիվ պատրաստվող համարները:

Լ. Լ.

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏԸ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՉԵՄՊԻՈՆ ԵՎ ԳԱՎԱԹԱԿԻՐ

Դա անցյալ տարվա հունվարին վերադառնալով Ֆինլանդիա կատարած ուղևորությունից և իմանալով, որ անցկացվելու է ազգային անկախ առաջնություն, որին պետք է մասնակցի նաև մեր գլխավոր թիմը, արարատցիները և ղեկավարները անակնկալի եկան ու բնականաբար բոլորն էլ առանց բացառության ոչ միայն ըղձում էին, այլև դեմ նման որոշմանը: Պատճառը պարզ էր, տարիներ շարունակ «Արարատը» ծնողների միակ զավակի պես եղավի էր հանրապետությունում, որը վայելում էր ամբողջ ազգի սերն ու համակրանքը, անհոգ էր, օժտված մեծ առանձնաշնորհներով և նրա թիկունքին միշտ կանգնած էր կառավարությունը: Բոլոր կարևոր հարցերը միշտ էլ լուծվում էին պետական ամենաբարձր մակարդակով: Ֆուտբոլային սերունդները փոխվում էին, իսկ մարդիկ հարգանքով ու ոգևոր էլ նախանձով էին նայում նրանց` սեղմելով ճանաչելով գրեթե բոլորին: Ո՞վ կուզենար զրկվել նման կարգավիճակից: Բայց իրականությունը հաճախ անողոք է: Թիմն առաջարկն խախտվելու լուրջ վտանգ ստեղծվեց: Եվ, իրոք, նախանցյալ տարվա հանձնաժողովն «Արարատը» գրեթե ամբողջովին փոխվեց: Տարբեր պատճառներով «Արարատին» հրաժեշտ տվեցին միանգամից 20 խաղացողներ: Թիմից հեռացան Երվանդ Սուքիասյանը (Կիևի «Դինամո»), Վարդան Խաչատրյանը (Մոսկվայի «Տորպեդո»), Արշակ Խաչատրյանը (Ֆրանսիա), Սարգիս Հովհաննիսյանը (Մոսկվայի «Դինամո»), Գուրգեն Ենգիբարյանը, Բարկեն Սեյրանյանը, Վիտալի Աղասյանը (Բեյրութի ՀՄՄ), Սերգեյ Հակոբյանը, Արմեն Բաբալարյանը (ԱՄՆ), Կարեն Սարկիսյանը, Արմեն Հակոբյանը (Գերմանիա), Պողոս Գալստյանը, Արմեն Ավագյանը, Վարազդատ Ավետիսյանը, Սուրեն Չախալյանը (Երևանի ՀԱՄ), Երվանդ Կրբաշյանը (ԲԿՄԱ), Արամայիս Եղիազարյանը, Էդուարդ Սարկիսովը (Լեռնուդպուլսի «Չեռնոմորեց»), Ավետ Աբրահամյանը (Երևանի ՀՄՄ-ՖԻՄՄ), Արշավես Սրապյանը (Բուլղարիա):

Անմիջապես դժգոհություններ հետ միասին հնչեցին հիմից ոչ զրուկ պատճառաբանություններ, որ թիմը կտրուկ կզգի իր խաղամակարդակը, մրցակցությունից դուրս կլինի, և դա ոչինչ չի տա մեր ֆուտբոլին: Նույնիսկ եղան կարծիքներ, թե արարատցիները խաղ ուտելով, համենայն դեպս առաջիկա տարիներին ամենահաս կդառնան չեմպիոն ու գավաթակիր: Բայց նման մտածելակերպը հենց 1-ին մրցաշրջանում իր հակահարվածը ստացավ: «Արարատը» ոչ միայն զրկվեց գավաթից, ապարենը թողնելով նույնիսկ եզրափակիչի մասնակիցներից շատ հետու, այլև չկարողացավ նույնիսկ մրցանակային տեղ գրավել:

Դա արդյալ էր, ինքնասիրության ոտնահարում, բայց նաև սթափեցնող ազդակ: Եվ փառք ու պատիվ թիմի ղեկավարներին` գլխավոր մարզիչ Արմեն Սարգսյանին, պետ Սամվել Նավասարդյանին, մարզիչներ Սերգեյ Գալստյանին, Սևակ Գաբրիելյանին, Ալեքսանդր Մկրտչյանին, որ կարճ ժամանակում փոսորեն ձևավորելով նոր կոլեկտիվ, կարողացան նպատակադրել բոլորին շարունակելու «Արարատի» բարի ավանդույթները, նրանց, ովքեր հավանելով թիմի մարզագետը փրկեցին «Արարատի» հեղինակությունը:

Իհարկե չենք ասում, որ չկա չարիք առանց բարիքի, այսօր «Արարատում» ի հայտ են եկել նոր առաջատարներ` Արմեն Շահգելդյան, Արամայիս Տոնոյան, Համլետ Միքայելյան, Լևոն Ստեփանյան, Հարություն Աբրահամյան, որոնք մեր ֆուտբոլի ապագան են:

Առաջնությունը հուսալի անցկացրին Տիգրան Գուլոյանը, Սեւադա Արզումանյանը, Վահե Յաղմուրյանը, Ռոբերտ Քոչարյանը, Արթուր Քոչարյանը, Ռազմիկ Գրիգորյանը, Արմենակ Պետրոսյանը, Հակոբ Մկրյանը, Արա Մարկոսյանը, Ռաֆայել Նազարյանը, Կարեն Բարսեղյանը, առաջնության վճռական փուլում կրկին թիմ վերադարձած փորձառու Ալբերտ Սարգսյանը:

«Արարատի» հաջողություններում մեծ ներդրում ունեն թիմի ներքին վերսերաններ, բժիշկ Վահագն Օրդյանը, ծախսատար Սերս Սահակյանը, որոնք տարիներ շարունակ հոգս ու հավեսով ծառայում են հարազատ ակումբին:

«Արարատը» հասկացրեց հունի մեջ մտավ Ֆրանսիա կատարած մրցաշրջագայությունից հետո: Այդ ուղևորությունը, որը կազմակերպվեց Փարիզի մեր թղթակից Սևակ Բոյաջյանի անմիջական միջամտությամբ` ժամանակին էր և շատ օգտավետ: Թիմն ընկերական խաղերից բացի 15 օր բուժանդակային և արդյունավետ մարզումներ անցկացրեց Ֆրանսիայի հավաքականի գլխավոր մարզաբազայում, որտեղ ստեղծված էին նախանձելի պայմաններ:

Շնորհակալություն «Արարատին» չեմպիոնի կոչմանն արժանանալու համար, կուզենայի դիտողություն անել նաև առանձին ֆուտբոլիստների, որոնց անունները չեմ ուզում տալ իրենց համար տհաճ այս պահին, բայց իրենք և ֆուտբոլասերները լավ գիտեն, թե խոսքն ում մասին է, որոնք երբեմն իրենց անվայել են պահել, անհարգալից կեցվածք բռնել:

Դժբախտաբար լինելը միայն լավ խաղալ չէ, որ որոշվում է, այլ բարձր կարգապահությամբ` օրինակ ծառայելով մյուս թիմերին: Հավելյալ երիտասարդ ֆուտբոլիստները պետք է հասկանան, որ հեղինակության գլխավոր բաղադրիչներից մեկը միշտ կեցվածքն է, բարձր կարգապահությունը: Դա այժմ էլ պետք է անեն նաև թիմի ղեկավարները:

Առջևում նոր հորիզոններ են: Հույս ունենք, որ ՈւԵՖԱ-ն գալիք տարի քաղաքական կլինի մեր նկատմամբ, տեղ կհատկացնի եվրոպական մրցաշարերում, իսկ «Արարատն» էլ չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում կներկայացնի Հայաստանի մարզական պատիվը կրկին բոլորին ստիպելով ցավել միայն իր համար:

Վերջում կատարում ենք արարատցիների ցանկությունը և նշում բոլոր նրանց անունները, ովքեր օգնեցին «Արարատին» իրան տարի անց կրկին դառնալ չեմպիոն ու գավաթակիր:

Հակոբ Ավագյան (Ժնև), Ռուդոլֆ Ագաբեկյան (Լոնդոն), Սևակ Բոյաջյան, Րաֆֆի Բաքըջյան, Ալան Կասեոյանին (Փարիզ), Գրիգոր Ամիրզայան, Սեդրակ Ավագյան, Շավարշ Բոյաջյան, Արսինյան (Վալանս), Անդրեաս Ռուբինյան, Հրաչ Գաբրիելյան (Նյու Ջերսի), Ռաֆֆի և Կենի Մոմջյաններ, Արամ և Հակոբ Երամկյաններ, Թորոս Բարսեղյան, Միսակ Թաթոյան, Հայկ Քելեջյան, Արտավազդ Հարությունյան (Լոս Անջելես), Սարգիս Սարգսյան (Բեյրութ):

ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնություն
29-րդ տուր
«Արարատ» - «Իմպուլս» 5-0
«Ցեմենտ» - ՀԱԿՄ 0-1

Բաժինը վարում է ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

Ասիան դահանջում է երրորդ մասնակիցը

Ըստ Ասիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Պեստր Վելափանի` արդեն ժամանակն է, որ ասիական աշխարհամասը Աֆրիկայի պես 3 տեղ ունենա աշխարհի առաջնություններում: Այս շահը պետք է վճարի եվրոպան կորցնելով մեկ մասնակից: Ֆրանսիական «Էկիպ» թերթը հետաքրքիր հարցազրույց է ունեցել Պեստր Վելափանի հետ:

- Ըստ որոշ տեղեկությունների, ՖԻՖԱ-ի պատասխանատու քարտուղար Յոզեֆ Բլատերն ասիական 3-րդ մասնակիցն է խոստացել աշխարհի 1998 թ. առաջնությունում: Հավատո՞ւմ եք:

- 3 տարի է, ինչ ՖԻՖԱ-ի հետ բանակցություններ ենք վարում այդ հարցով: Հույս ունեինք, որ դա կլինի 1994 թ. առաջնությունում, [illegible] աֆրիկյան 3-րդ տեղը հաստատվեց, իսկ մեր [illegible] տարից պետք է դիմենք ՖԻՖԱ-ին:

- Ինչի՞ վրա է հիմնված մեր առաջարկը:

- ԽՍՀՄ փլուզումից հետո 5 նոր ֆեդերացիաներ եկան մեր տարածաշրջան: Հիմա մեր ֆեդերացիան բաղկացած է 43 երկրներից:

- Ո՞ր աշխարհամասը պետք է զրկվի մեկ ներկայացուցչից:

- Եվրոպան ունի 12 տեղ և ավելացրած աշխարհի չեմպիոն Գերմանիայի հավաքականը: Այսինքն, եվրոպական հավաքականները կազմում են աշխարհի առաջնության մասնակիցների կեսը և դեռ մեկով ավելի, ինչը հավասար չէ աշխարհի առաջնությունների համար:

- Բայց եվրոպական ֆուտբոլը նաև ուժեղ է:

- Ասիան նույնպես սկսել է ունենալ ուժեղ թիմեր, ինչպես Հարավային Կորեան, Ճապոնիան, Չինաստանը, Իրանը և Սաուդյան Արաբիան:

- Բայց Աֆրիկայի ֆուտբոլը ծեգնից առաջ է գնում:

- Աֆրիկայի ֆուտբոլը գոյություն ունի միայն շնորհիվ այն 200 ֆուտբոլիստների, որոնք խաղում են եվրոպական պրոֆեսիոնալ թիմերում: Առանց այդ խաղացողների Նիգերիան կամ Գանան իրենցից ոչ մի ուժ չէին ներկայացնի:

- Բայց ինչո՞ւ աֆրիկացիների նման ասիացի ֆուտբոլիստներն էլ չեն գալիս խաղալու եվրոպական թիմերում:

- Ասիացիները ավելի ունեւոր են և աֆրիկացիների նման աղքատ ու քաղցած չեն: Բացի այդ, նրանք շատ կապված են իրենց ընտանիքներին և չեն կարող օտարության դիմել: Եվրոպական կլիման, մշակույթը և ուտեստները նույնպես խորթ են ասիացիներին: Ասիայում արդեն գործում են ազգային պրոֆեսիոնալ առաջնություններ, ինչպես Ճապոնիայում, Հարավային Կորեայում: Սրա ժամանակ նաև Չինաստանն էլ պետք է ունենա իր պրոֆեսիոնալ առաջնությունը: Ճիշտ է, որ Եվրոպայի ֆուտբոլային մակարդակն ավելի բարձր է, բայց մենք հույս ունենք մեր երիտասարդներին էլ գործուղել Եվրոպա:

- Ե՞րբ է որոշվելու ասիական 3-րդ մասնակցի հարցը:

- Հավանաբար դեկտեմբերին Լաս-Վեգասում:

- Իսկ հույս ունե՞ք, որ 1994 թ. աշխարհի առաջնությունում մեր 2 թիմերից որևէ մեկն անցնի 2-րդ փուլ:

- Իհարկե, մենք աշխարհին պետք է հրամցնենք ասիական ֆուտբոլի առաջընթացը:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԶԱՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ

- Բարձրաճաշակ գովազդներ
- Լավ մշակված եւ գերազանց կազմակերպված գովազդային արշավ

ԱՅՍ ԱՄԵՆԸ

- Թերթում, հեռուստատեսությամբ եւ ռադիոյով
- ՀՀ-ում եւ նրանից դուրս
- բավականին էժան գներով
- Լոգոների ստեղծում
- Այցետոմսերի, հրավիրատոմսերի ձեւավորում եւ տպագրություն
- Գովազդային բուկլետների ձեւավորում եւ տպագրություն

PUBLISET.

Հասցեն՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Իսահակյանի փ. 28, հեռ. (8852) 524318, ֆաքս (8852) 524279, տելեքս 243114 NOYAN SU, էլեկտրոն. փոստ. ntl @ adonis. iasnet. com կամ . ntl @ adonis. ias. msk. su

«Արամ Խաչատրյան» համերգասրահ

Նոյեմբերի 10-ին Երեւանի կամերային նվագախմբի համերգն է: Կայուն ավանդույթներ ունեցող այս կոլեկտիվը ծանրակշիռ ավանդ ունի Հայաստանում դասական եւ ժամանակակից երաժշտության լավագույն նմուշների տարածման ասպարեզում: Ներկայումս նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավարն է կոմպոզիտոր Արամ Սաթյանը: Գլխավոր դիրիժորն է ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Էմին Խաչատրյանը: Ծրագիրն ամբողջությամբ նվիրված է Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտի ստեղծագործությանը: Կհնչեն հազվադեպ կատարվող «Ադաջո եւ ֆուգա» երկմաս ցիկլը եւ վիեննական դասական դպրոցի ամենաբնորոշ գործերից մեկը՝ թիվ 40 (սոլ մինոր) սիմֆոնիան: Դաշնամուրի եւ նվագախմբի համար գրված թիվ 21 (դո մաժոր) կոնցերտի կատարմամբ հանդես կգա միջազգային մրցույթի դափնեկիր, Երեւանի կոնսերվատորիայի դոցենտ Անահիտ Ներսիսյանը:

Համերգի սկիզբը՝ ժ. 16-ին:
Տոմսերը վաճառվում են:

Նոյեմբերի 13-ին «Ավստրիական երաժշտության օրեր» փառատոնի հերթական՝ հինգերորդ համերգն է: Հանդես կգա Երեւանի սիմֆոնիկ նվագախումբը՝ Միխայել Ավետիսյանի ղեկավարությամբ: Մենակատար՝ դաշնակահարուհի Էմմա Հակոբյան:

Համերգի սկիզբը՝ ժ. 14-ին:
Տոմսերը վաճառվում են:

ONAISIS CO. LTD

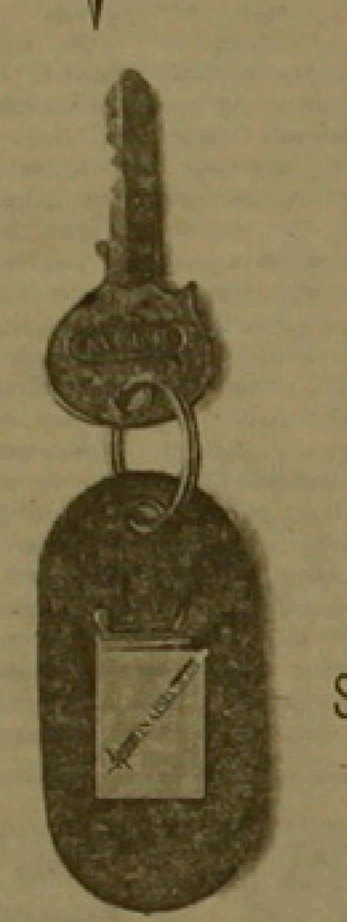

«ՕՆԱԻՍԻՍ» ֆիրման տարադրամով առաջարկում է արտասահմանյան մակնիշի ավտոմեքենաներ, շուկայականից 30% ցածր գներով:
Ընդունվում են ցանկացած արտասահմանյան մակնիշի ավտոմեքենաների պատվերներ:
Տեղ հասցնելու ժամկետը 10 օր:
Նախնական մուծում չի պահանջվում:

PUBLISET.

«Անի» հյուրանոց, 630 սենյակ, հեռ. 562211, 594630, ֆաքս 562211

alex-a EXCHANGE

Տարադրամի պաշտպանական փոխանակումից առաջ մտածեք Ձեր անվտանգության եւ օգուտի մասին: Մեր ծառայությունից օգտվում են Հայաստանի ամենահեռանկարային ընկերությունները, բայց մենք կարող ենք աշխատել նաեւ Ձեզ համար:
Դուք կարող եք մի քանի րոպեի ընթացքում վաճառել եւ գնել տարադրամ, ձեռնտու տոկոսով:
Բայց ամենագլխավորը, դուք կարող եք վաճառել եւ գնել անսահմանափակ քանակությամբ տարադրամ:
Միայն մեզ մոտ Դուք կարող եք ձեռք բերել խոշոր քանակությամբ տարադրամ, ընդ որում կծախսեք նվազագույն ժամանակ:

alex-a
մոտ 3
վայրկյան
գործողություն
համար

Հասցեն «Անի» հյուրանոց, 7-րդ հարկ, 712 սենյակ, հեռ. 582792

IMAC
ՀԱՅ-ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏԵՂ ՖԻՐՄԱՆ

«ԻՄԱԿ»-Ը ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է.

Բեռների տեղափոխում «ԻԼ-76» ինքնաթիռներով «Զվարթնոց» օդանավակայանից Երեւան-Ստավրոպոլ երթուղով: Ըստ պահանջի ձեր բեռները կտեղափոխվեն ԱՊՀ ցանկացած վայր: Ուղեվարձի գինը 1 կգ քաշի համար եւ վճարման ձեւը պայմանագրային:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ Է.

Արդյունաբերական ապրանքների իրացման պատվերներ ԱՊՀ ցանկացած երկրում:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.

Պահեստավորման եւ պահակային ծառայություններ Ստավրոպոլում եւ ավտոտրանսպորտով ընդունված գներից 30 տոկոս էժան բեռների տեղափոխում Ստավրոպոլից ԱՊՀ ցանկացած վայր:

Ուղեւորների համար՝ ուղերթեր «Երեքունի» օդանավակայանից՝ ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ, ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ, ԱՍՏՐԱԽԱՆ եւ հետադարձ:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է.

Նախնական պատվերներով ուղեւորների եւ բեռների ինքնաթիռներով տեղափոխում ԱՊՀ ցանկացած երկիր եւ երկարատեւ համագործակցության հիման վրա՝ արտասահման:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԻՐԱՑՆՈՒՄ Է.

Սննդամթերք, նաեւ ընդունում է դրանց ձեռքբերման նախնական պատվերներ եւ ներմուծում է Հայաստան՝ մեկ շաբաթում:

«ԻՄԱԿ»-ը Երեւանի պահեստներում մշտապես ունի ապրանքների լայն տեսականի, եւ իրականացնում է մեծածախ եւ ապրանքափոխանակման գործարքներ:

375009, Երեւան, Իսահակյանի փ. 28, 3-րդ հարկ

Հեռ. 52-97-40, 52-99-83
Ֆաքս 56-15-48

ԵՎԱ

«Եվա» ուսումնական կենտրոնը կատարում է հերթական ընդունելությունը հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ, ծրագրավորման լեզուների եւ փաթեթների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա,
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառում հաշվապահության մեջ,
- անգլերեն լեզու (ուսուցում արագացված կամ ավանդական մեթոդով),
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա,
- մերսում:

Դասընթացները վճարովի են, 1-3 ամիս տեւողությամբ: Շրջանավարտները կստանան վկայականներ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով: Ընդունելությունը՝ ամեն օր (բացի կիրակիից, ժամը 11.00-17.00-ը): Մեզ մոտ տրամադրվում են բոլոր լսարանները: Հասցեն՝ Սարյան 4: Հեռ.՝ 58-21-22

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ... / 581841

Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Azg armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

Ոճային ձեւաւորման եւ ...ի հեղինակ ՊԱՒԷԼ ՂԱԼԱՔԵԱՆ

digitised by A.R.A.R.@